

NÉPLAP

MARXIZMUS ÉS NYELVTUDOMÁNY
Sztálin elvtárs cikke a Pravdából

VII. évfolyam, 145. szám.

ARA 50 FILLER

Vasárnap, 1950. június 25.

DEBRECEN VENDÉGEI

Debrecen város jelentőségében döntő fordulat történt a felszabadulás óta, megszűnt egy kis vidéki város lenni. A felszabadulás előtt jelentéktelen iparral és igen elmaradott mezőgazdasággal rendelkező Debrecen senki sem ismerte külföldön és még idebent, az országban sem foglalta el azt a helyet, amelyet egyébként lakosságának számánál fogva megérdemelt volna.

Ez előtt másfél évvel a finn szak szervezeti szövetség főtákarára jelent meg egy szak szervezeti gyűlésen. A közelmúltban Reza Ruszta elvtárs, az iráni szak szervező főtákarára és Gébert elvtárs, a Szakszervezeti Világszövetség főtákarára látogattak meg a debreceni üzemeket és szóltak Debrecen összegyűlékezett üzemi dolgozóhoz. A város dolgozóinak hatalmas lelkesedéssel hallgatták végig a munkásmozgalom vezetőinek beszédét és bebizonyosodott, hogy valamennyien a nemzetközi munkásmozgalom harcosainak érzik magukat. Debrecenben, ezek a tények is bizonyítják, hogy meg erősödött és kifejlődött a nemzetközi szolidaritás eszméje.

Sokan emlékeznek még Debrecenben a kínai vendégeink kulturális előadására, valamint az Alexandrov-csoport szereplésére. A kínaiak a hatalmas kínai népkultúrájával, színművészetével ismertették meg minket és az Alexandrov-csoport a nagy Szovjetunió szocialista kultúrájából adott ízelítőt. Ha visszagondolunk a közelmúlt kultúreményeire, nem felelkezhetünk meg a múlt év nagy kultúreményéről: a debreceni román-magyar napról, amikor a magyar-román barátság jegyében Balcsut és Petőfi ünnepelték a két szomszéd néptagjai.

Az idén szerepelt Debrecenben a Pjatyicseki-kórus, amely a szocialista kultúra mérhetetlen felsőbbrendűségét bizonyította be a rothadó burzsoá kultúra felett. A debreceni dolgozók minden ilyen alkalommal nagy érdeklődéssel és határtalan lelkesedéssel kísérték az előadásokat. Nem régen járt Debrecenben Tyihonov, a nagy szovjet költő is, akit nagy szeretettel fogadtak a debreceni dolgozók. Debrecen városában így épülnek ki a szocializmus építő népek kultúrkapcsolatai és így emelkedik magának, Debrecennek kultúrája is a szocialista kultúra színvonalára felé. A jövő héten ismét a baráti Románia Folklorzenekarának 100 tagú együttese fog szerepelni! Mindezek a tények azt bizonyítják, hogy Debrecen egyre nagyobb mértékben kapcsolódik be a szocialista kultúrába.

A háborúban lerombolt debreceni üzemekben már a felszabadulás első napjaiban megindult a munka és megkezdődött az újjáépítés. Debrecen dolgozóit, mint az ország minden dolgozója, a kizsákmányoló osztályok elleni szakadatlan harcban birtokukba vették az üzemeket és megindították a többtermelésért folyó harcot. A hároméves terv diadalmas befejezése után az ötéves terv célkitűzéseinek megfelelően újabb harcot indítottak meg a debreceni üzemek dolgozóit a munka termelékenységének emeléséért, a termelés fokozásáért, az

önköltés csökkentéséért. A szocializmus építésének ebben a szakaszában mérhetetlen segítséget kaptunk és merítettünk a Szovjetunió diadalmas munkásszállójának tapasztalataiból. De a Szovjetunió munkásai személyesen is segítségére jöttek a magyar dolgozóknak. Debrecenben Pányin elvtárs adta meg felvilágosításait a vasúti üzemek dolgozóinak, akik a Szovjetunió munkásai példájára a szocializmust építik. Pányin elvtárs a szocializmust építő debreceni munkásoknak adta át tapasztalatait, hogy ezzel is megkönnyítse feladataink végrehajtását és a szocializmust építő debreceni munkások munkáját. Így forrnak össze a szocializmus építő Debrecen üzemel a szocializmus nemzetközi táborával.

Ma a nemzetközi ifjúság vezető szervezeteinek, a Komszomolnak képviselői érkeznek városunkba másodízben. Először a Komszomol 60 tagú küldöttsége kereste fel Debrecen a múlt év folyamán. A világ ifjúságának elenjárói, a Komszomol küldötteinak látogatása Debrecen dolgozóira nézve nagy megtiszteltetést jelent. A harcokban megedződött Lenini Komszomol háromévtizedes dicsőséges multra tekinthet vissza. A világ leghatalmasabb, leggazdagabb, legboldogabb országának, a szocialista Szovjetunió ifjúságának képviselői érkeznek ma hozzánk. A Komszomol születésnapját fogva a Párt irányítása alatt mindig a haladásért, az emberiség boldogságáért és a békéért dolgozott és harcolt. A Komszomol példája nyomán a mi ifjúságunk is a napokban alakította meg egységes szervezetét, a DISZ-t, amely szintén a béke erős csapata. Debrecen dolgozóit bizonyosságot tettek az elmúlt hónapban, hogy egyöntetűen a folyton erősödő és növekvő békétáborhoz tartoznak. Debrecen dolgozóinak azonban az állásfoglaláson kívül feladatuk, hogy szakadatlanul erősítsék a békéért küzdők hatalmas táborát. Debrecen dolgozóinak feladata, hogy Debrecen a nemzetközi békétábor szilárd erődjévé tegyék, és megszilárdítsák a békéfront ráncos szakszakszát.

A Komszomol hősi példamutatása nyomán Debrecen dolgozó parasztfjúságának feladata, hogy most, az aratás nagy munkájában példamutatóan eljárjon, az aratás és cséplés időbeli elvégzésével, a munka jó megszervezésével, a szemvesztés kiküszöbölésével erősítsék a békéfront rájuk eső szakaszát. Debrecen munkásfjainak feladata, hogy a Komszomol példája nyomán a munkafegyelmében példát mutattva, a munka termelékenységét szüntelenül növelve, az önköltéscsökkentésért folyó harcot sikeresen vive tovább, erősítsék a békéfront rájuk eső szakaszát. Debrecen diákjainak és tanulóinak

A megbeszélések az összes szabadságszerető népek ügyét szolgálják

A Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségét Gerő Ernő elvtárs üdvözölte a kormány nevében

A Magyar Népköztársaság kormánya és egész népünk nevében meleg barátsággal köszöntöm önöket és az önök személyében a Német Demokratikus Köztársaságot — mondotta Gerő elvtárs. — A mi országunkat ugyanúgy, mint az önk országát, a szocialista Szovjetunió dicső hadserege, a nagy Sztálin szabadította fel a fasizta-imperialista elnyomás alól s hozta meg mindkét ország számára a lehetőséget, hogy új útra lépve, a szabad népek családjában megkezdhesse az országépítés munkáját.

Mindkét ország kormányát és népét alapvetően közös célok vezérik:
népeink gazdasági és kulturális felemelése, országaink nemzeti függetlenségének megszilárdítása, az imperialista háborúgyújtogatók sötét terveinek megállítására, a népeink számára oly szükséges béke megvéde, a Szovjetunió vezette békétábor erőinek minden rendelkezésünkre álló eszközzel való gyarapítása.

— Nincsen egyetlen olyan kérdés sem, mely elválasztaná országainkat, vagy el-

lentéket képezhetne a szocializmus építő népi demokratikus Magyarország és egy, a demokráciában magátólálta Németország között,

ellenben nagyon sok olyan kérdés van, mely megköveteli, hogy a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság szoros barátságban, kéz a kézben haladjanak mindkét ország javára és felvirágzására. A Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság kormányának megbeszélései kétségtelenül meg fogják erősíteni és el fogják mélyíteni országaink között a megértést és a barátságot s egyben hozzá fognak járulni a nemzetközi békefront megerősítéséhez is és ezáltal nemcsak a német és a magyar nép, de az összes szabadságszerető népek ügyét is szolgálják. Mint ahogyan az a nagy küzdelem, melyet önk az egységes, valóban demokratikus Németország megteremtéséért folytatnak, nemcsak a német nép létevére, hanem a békére áhízó, a tartós békéért küzdő haladó emberiség legszembetűnőbb ügye is.

— Mindezt a Magyar Népköztársaság kormánya és dolgozó népünk örömmel üdvözli, hogy a Német Demokratikus Köztársaság kormánya delegációt küldött országunkba. Es nem lehet kétséges, hogy

az önk nagyfontosságú küldetését a népcink és országaink közötti barátság megszilárdítása, a gazdasági és kulturális kapcsolatok szorosabbra fűzése és a béke ügyének szolgálata terén teljes siker fogja koronázni.

— Eljen a Német Demokratikus Köztársaság és az egységes demokratikus Németország, melyért önk oly fáradhatatlanul küzdenek!

— Eljen a Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság szoros barátsága!

— Eljen közös felszabadított és közös nagy barátunk, a világ békétáborának hatalmas vezetője, a szocialista Szovjetunió!

Az üdvözlésre a német kormányküldöttség nevében Ulbricht elvtárs válaszolt.

A béke biztosításának ügye közös érdekünk

— mondotta Ulbricht elvtárs

Államminiszter úr! Miniszter urak! Budapest lakossága, amely oly szeretettel fogadott bennünket! A Német Demokratikus Köztársaság küldöttsége nevében meleg szeretettel köszönöm meg a baráti fogadtatást. Az új demokratikus Németország képviselőként jövünk a Magyar Népköztársaság fővárosába. A Német Demokratikus Köztársaság területén melyreható változást hajtottunk végre és a német imperializmus hatalmi pozícióit a konszernek és trösztök urainak hatalmát és a militarista nagybirtokosok hatalmát felszámoltuk és ezzel megteremtettük az előfeltételeket valamennyi békeszerető néppel való békés és baráti együttműködéshez. A demokratikus átalakulás a Szovjet Hadsereg győzelmének és annak a hatalmas segítségnek az eredménye, amelyet a Szovjetunió az új rend felépítésénél nekünk nyújtott.

— Tudatában vagyunk annak, hogy nálunk eddig csak a feladatok egy részét oldották meg,

mert Németország nyugati területein még a régi reakciós erők uralkodnak, amelyek az angol-amerikai megszálló csapatok védelmét élvezik. Tudatában vagyunk annak, hogy Hitler Németországja a magyar népet szörnyű szeszélytelenséggel döntötte, a német fasizmus imperialista hódító politikája miatt számos falu és város dőlt romba a szép Magyarország területén és a népek kimondhatatlan szenvedés jutott osztályrészül. Noha a Hitler-rendszert megsemmisítették, még mindig fennáll az a veszély, hogy az amerikai imperialisták nyugat-német katonai támaszpontjaikról kiindulva a Szovjetunió ellen, a népi demokratikus országok ellen és a Német Demokratikus Köztársaság ellen háborút robbantának ki.

A Német Demokratikus Köztársaság lakosságát a magyar néppel a béke biztosításának közös érdeke fűzi össze.

Népeink boldogulásának alapvető feltétele a harc a bé-

biztosításáért a nagy Szovjetunióval és a béke öröke, a béke zászlóvivőjének, Sztálin generalisszimusznak vezetésével.

Üdvözöljük a szocializmus építésének útjára lépött magyar népet és annak a meggyőződésűnek adunk kifejezést, hogy a Magyar Népköztársaság képviselői és a Német Demokratikus Köztársaság kormány küldöttsége között a tárgyalások a két nép szilárd baráti együttműködéséhez vezetnek.

— Eljen a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság barátsága!

— Eljen a Szovjetunió, a népek békéjének őre és vezetője! Eljen mindnyájunk szeretett tanítója és bölcs vezére, Sztálin generalisszimus!

A beszédet többször szakította félbe a hosszantartó taps és éljenzés.

Az üdvözlések után a német kormányküldöttség tagjai az összegyűlt dolgozókat lelkes éljenzés közben elhagyták a repülőteret.

feladata, hogy tudásuk szakadatlan növelésével tegyenek eleget saját feladataknak a békéért folyó harcban.
Az elnyomott, még tőkés iga alatt szenvedő olasz ifjúság négy képviselője is eljön ma, fogadjuk meg nekik ittletülük, hogy mi,

Debrecen dolgozóit valamennyien minden erőnkkel harcolunk a nemzetközi munkásmozgalom mielőbbi győzelméért és az elnyomott nemzetek felszabadításáért. Forduljunk ma harcos üdvözléssel vendégeink felé. Üdvözlünk őket biztosítsuk arról, hogy velük

utca F.
tök
velmébe!
ar NV bár
varozást úgy
nappal pon-
szörmény
lság-út
zám
ényi-u.
zám
EMEN
S
ROS
Ugyanott
is vállal-
meglepetés
tropicál ru-
Kálvin-ter
Sz 2288-22
ált áthúzást
edést lakáso-
in-u. 3. alatt
roz Jánosné.
díztárgyak,
vívása a régi
u. 40. Baba-
Sz 2318-22
olcsó és jó
lámi, darált-
Mester-u. 38.
2295-22
FLAN
eladó, B. Pál
reces. Választ
ek. 9299-24
7. számú ház
etű kéiszobás
adó.
Sz 2329-24
L A P
napilap
kerkesztő:
MARTON
kiadó:
GYULA
ztőség:
Bajcsy-Zsilln-
Telefon: 42-5
ivatal:
Bajcsy-Zsilln-
Telefon: 30-01
Lapnyomda
Bajcsy-Zs. u. 1.
Révész Imre
TESI DIJ
11 FORINT
ésképzárti
la szám:
002
SEK
lem!
ron eladó
lék I. osz-
vágból, fes-
gtekinthető
gy 110x120
ki-benyülő
szályú új
Gábor
semester
y I. u. 10.
yhágó-u. 23.
t. u. ott.
hory Gábor
z.

A Francia Kommunista Párt felhívása a békehare fokozására

Leszavazták a Bidault-kormányt

A Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának nagyfontosságú tanácskozása Thorez elvtárs beszédével ért véget. A bizottság egyhangúlag határozati javaslatot fogadott el, mely megállapítja, hogy az imperialisták háborús készülődése egyre fenyegetőbbé válik. Franciaországban a háborús gazdálkodásra való áttérés a közszükségleti cikkek termelésének visszaesését idézte elő, ez a munkanélküliség emelkedését hozta magával, ugyanakkor pedig a hadikiadások fokozása következtében a dolgozó tömegek vásárló ereje jelentős mértékben csökkent. A Központi Bizottság határozatában üdvözli a francia és német szakszervezetek kiáltványát, mely a proletár nemzetköziség szellemét tükrözi vissza.

Megállapítja a határozat, hogy a legújabb események, különösen amerikai tábornokok és politikusok kijelentései megerősítik azt a tényt, hogy az imperialista háború az atomfegyver használatával a polgári lakosság tömeges kiirtását célozza. Eppen ezért volt helytálló a Párt XII. kongresszusának az a követelése, hogy az atomfegyver használatát be kell tiltani, mert ez egymaga alkalmas — a békehare fokozására. A határozat felhívja a Párt tagjait, hogy erőteljesebben folytassák a küzdelmet a béke érdekében, felhívja a Kommunista Párt vezetőségét, hogy propagandája legyen meggyőző és mozgósítson minél nagyobb tömegeket, ne legyen az országban egyetlen város, falu, üzem, műhely sem, ahol ne folytatódnak fokozott ütemben a békeivék aláírásának gyűjtését.

A Központi Bizottság felhívja a Pártot arra, hogy a békéért folyó harc jegyében készítse elő a július 14-i tömegtüntetést.

A MTI távirata szerint szombaton a francia nemzetgyűlés 352 szavazattal 230 ellenében megtagadta a bizalmat a Bidault-kormánytól.

Megkezdődött az MDP budapesti pártértekezlete

Szombaton délután 3 órakor kezdte meg tanácskozásait a Magyar Dolgozók Pártja budapesti pártértekezlete a MÉ-MOSZ székházának tanácstermében.

Hatalmas taps fogadta a Politikai Bizottság és a Központi Vezetőség tagjait. A küldöttek felállva ünnepelték győzelmeiket szervezőjé, a Magyar Dolgozók Pártját.

Az értekezletet a Budapesti Pártbizottság nevében Simon Lajos nyitotta meg és rámutatott a pártértekezlet jelentőségére.

A pártértekezlet ezután megválasztotta az elnökséget. Az elnökség tagjává legelsőnek a magyar dolgozó nép forrón szeretett vezéré, Rákosi Mátyást választották meg hatalmas lelkesedéssel. A Politikai Bizottság, a Központi Vezetőség tagjait, pártszervezeti vezetőket, ömunkásokat, sztahanovistákat választották az elnökségbe.

Az értekezlet ezután jelölőbizottságot és mandátumvizsgáló bizottságot választott, majd a napirendről határozott. A budapesti pártértekezlet napirendje: 1. Beszámoló a Pártbizottság munkájáról. 2. A vezetőség újraválasztása.

Ezután Kovács István, a Budapesti Pártbizottság titkára tartotta meg beszámolóját.

Kovács István beszéde után a küldöttek felállva, percekig viharosan ünnepelték a világ dolgozóinak bölcs vezéré, Sztálin generalisszimuszát és a magyar dolgozók szeretett vezéré, Rákosi Mátyást, a Magyar Dolgozók Pártját. Eljén Rákosi! Eljén a Párt! Eljén Sztálin! Sztálin-Rákosi! — kiáltották zúgó tapsvihár közepette.

A Budapesti Pártértekezlet vasárnap délelőtt folytatja tanácskozásait.

Az első napi tanácskozás befejezése után kultúrversenyt adtak elő a megjelent küldötteknek és hallgatónak.

A kombinát tövében ebrednek a falvak

Kisbánya községben — amely négy kilométerre fekszik Herja bányától — nincs olyan ház, amelyben ne lakna, vagy ne lakott volna bányász. A falu körülvevő hegyekben rez, cirk és olomére rejlik, a hegyoldalokból ásványvíz tör fel. A Magura, Ignis, Peca és Chius hegyek lábain annakidején maramarosi jobbágyságok telepedtek le, akik elbujdosnak a huberurak, a súlyos robot és kézszeremunka elől. A falun bővíző hegyipatak rohan át. A szántóföld kevés és szegényes a kisbányaiak a bányászattól élnek. Az emberek barátságosak, az asszonyok piroszöngésűek, dolgoznak, a gyermekek élvezek.

Mióta Avram Ion kulák nem zsákmányolja ki az embereket az erdővagányságtól és amióta nem mérgezi őket az alkohol és a nép ellenségeinek aljas hazugsága a falu felett egyre terjed a világosság. Községi istállókat építettek és 264,000 lelt gyűjtöttek kultúrthozra. Az irástudatlanságot felszámolják. 1947 óta több mint száz kisbányai analfabéta tanult meg írni-olvasni. Az értermelő-kombinát munkásai rövidesen felépítik a villanytelepet, kigyul a fény a klubban, rádiót is felszerelnek egészségügyi szobát rendeznek be.

Vasárnap van. A szövetkezett előtt Breban Vasile beszél az emberekhez, a kombinátban dolgozó Rajz és Horvát ébrügédjairól. Az öreg Babici Artenie bölögat, amikor hallja, hogy a faluból való munkások milyen eredményesen dolgoznak.

Régeen olyan lassan dolgoztak, hogy egy bányász csupán annyi ércet kapart, ki, amennyit az átalvetojében el tudott vinni. Néhány garast fizettek érte!

Breban Andrian hozzáfűzi: — Huszonkét évig dolgoztam a bányában. Amióta megszabadultunk a régi gazdától, boldogan és jószívvel látok a munkának. Eleinte elavult módszerekkel vergődöttünk, de azért nem csüggedtünk és Horvát oldalán a múlt évben engem is kitüntettek. Ma már könnyebben megy a munka. A régi tulajdonos vízfúróval dolgoztattott és kiköptük a tüdönket. — Valósággal meg akart gyilkolni bennünket. Volt itt akkor egy Lungu nevű mérnök. Kárörvendően szokta mondani: „Nem volt itt még bányász, aki három esztendőnél tovább bírta volna!”

Breban Vasile és Grigore, akik kitüntetést is kaptak már munkájukért, Kerekes Mária, az első munkásnő, aki leszállt a Herja-bányába és ma a Munka Erdemrendjét viseli, a versenyről magyaráznak az embereknek.

— Valamikor az emberek — mondja Breban Vasile — megédtük a kulákok meséjétől

és az Ignis hegyben Pinylo vitéz kincseit keresték, amelyről azt mesélték, hogy a Magura felé vezető úton hever a földben. Keresték a kincseket és mindvégig szegények maradtak. — Ezek a mi kincseink — mutatja Grigore Breban munkától edzett tenyerét. — A mi kincseink: a megdöntött normák. A verseny hozta meg számunkra a jobb életet!

A kör egyre nő. Megérkezett az öreg Zajkás a falusi párt-

szervezet titkára. Érdeklődve figyeli Román Fruzina szavait arról, hogyan dolgozik a kalapáccsal. Ő az első nő, aki bányásztanfolyamot végzett.

A versenyszellem a kombinátból áttért a faluba. Most már 30 szántóvető fiatalember áll versenyben. Megkérték a Herjabánya vezetőségét, jelöljenek ki számukra egy vasárnapot, amikor önkéntes munkát vállalnak. Így dolgoznak a kisbányai bányászok és parasztok.

„A csehszlovák és német kormány kijelenti, hogy megerősítik a békét

Hivatalos közlemény a prágai tárgyalásokról

Prágában pénteken este hivatalos közleményt adtak ki a Német Demokratikus Köztársaság kormányának küldöttsége és a csehszlovák kormány között június 21-től 23-ig lefolyt tárgyalásokról.

A közlemény hangsúlyozza, hogy a tárgyalások a béke fenntartását és a baráti kapcsolatok megszilárdítását szolgálták mindkét ország érdekében. A tanácskozások folyamán öt évre szóló kereskedelmi szerződés megkötését határozták el, amelyet ez év őszén tárgyalnak le. Megállapodást kötöttek a technikai és tudományos együttműködésről, jegyzőkönyvet írtak alá a két ország közötti kulturális kapcsolatok kifejléséről. Aláírták továbbá egy rövidlejáratú hitel-egyezményt, amely a Német Demokratikus Köztársaság számára a fennálló kereskedelmi egyezményeken túlmenő áruszállításokat biztosít.

A csehszlovák kormány és a Német Demokratikus Köztársaság ideiglenes kormányának képviselői pénteken közös kormánynyilatkozatot adtak ki. Ebben a két kormány együttesen kijelenti: a béke fenntartásának és biztosításának közös, alapvető célját követik. Ezt a közös célt mindkét országban a hazafias erőkre alapuló sikeres építés politikájával valósítják meg, azzal a politikával, amely támogatja minden békeszerető nemzet együttműködését, hogy megerősítse a Szovjetunió vezetése alatt álló békétábor az imperializmus és a háború ellen vívott harcban.

A kormánynyilatkozat a továbblatban rámutat arra, hogy a csehszlovák köztársaságban visszavonhatatlanul megerősödött a népi demokratikus rendszer és az ország a szocializmus felé vezető útra lépett. A Német Demokratikus Köztársaságban is erősödik az új, antifasiszta, demokratikus rendszer és Németország nemzeti frontja fokozza küzdelmét az egységes, demokratikus, békeszerető Németország megteremtéséért. A Csehszlovák Köztársaság és a Német Demokratikus Köz-

társaság között nincsenek ellentétekre alkalmas adó és elintézetlen kérdések. Egyik államnak sincs területi, vagy határkövetelése és a németeknek a Csehszlovák Köztársaságból befejezett áttelepítése megvalósíthatatlan, igazságos és végleges elintézettdog.

A közös kormánynyilatkozat befejezésül hangsúlyozza, hogy mindkét kormány tudatában van annak, a német nép küzdelme az egységes, demokratikus és békeszerető Németország megteremtéséért éppen úgy, mint mindkét állam politikája a Szovjetunió, a béke leghatalmasabb bástyája vezette békétábor politikájának megerősítésére — Európa és az egész világ békéjének fenntartásáért és erősítéséért szolgálja.

14 vagon gabonát tettek tönkre Kisvárdán

2-5 évi fegyházra ítélték a bűnösöket

A közellátás érdekeit veszélyeztető büntetést vádolva álltak a debreceni megyei bíróság úszorakülöntanácsa előtt Diener Géza, a Kisvárdai Közraktár és Szeszgyár vezetője, Lénárt József, a Kisvárdai Terményforgalmi Hivatal vezetője, Kunosi György, a Terményforgalmi Hivatal szakértője és Lehel Pál, a Terményraktár beosztottja.

A vád az volt ellentük, hogy a Kisvárdai Köz- és Terményraktárban összehordott 2840 mázsa gabonát nem kezelték a jó gazdád gondosságával, sőt céljuk az volt, hogy a termény megrothadjon, megpenészedjen. Nem szellőztették a helyiséget, nem forgatták, nem gondozták a gabonát, melyből 14 vagon megromlott és úgy emberi, mint állati élevezetre használhatatlanná vált. Diener és társai szabótársútkkal veszélyezteték az ötéves tervet, de ezen felül is a visszafélések egész sorozatát követték el.

Lehel raktárnok ugyan a hiányosságokra, a termény begyul-

adására többször felhívta Dienerék figyelmét, azonban azok mit sem törődve a gabona megpenészedésével, ügyet sem vetettek a raktárnok jelentéseire.

A bíróság előtt a „jó barátok” egymásra igyekeztek kenni a felelősséget. Össze-vissza hazudoztak, hogy mertsék a bűrüket, a munkásbíróság azonban az összekuszált ügyben is kibogozta az igazságot, s a tanuk, valamint a szakértők kihallgatása után Diener Gézát ötévi fegyházra, ötévi hivatalvesztésre és 5000 forint vagyonhiányt okozó megfizetésre ítélték. Lénárt József négyévi fegyházra, Kunosi Györgyöt pedig kétévi fegyházra, valamint 500 forint pénzbüntetésre ítélték az úszorakülöntanács. Lehel felmentették.

Ezen kívül a három elítéltet egy évre kitiltották Kisvárdáról, az ítéletnek hírlapilag való közlését is elrendelték. A szabadságban lévő vádlottakat azonnal őrizetbe vették. Az ítélet jogerős.

KÖZELEBB HOZZA

A VÁROSHOZ A FALUT

NEPRÁDIÓ

OKÁ-utalványra, OSZH-hitelre, részletre is kapható

ÁRA 380.-Ft

viszonyokat nem konkrét tárgyak között viszonyokat határoz meg mint minden konkrét viszonyait

Eltérően a felépítésben termelésben nem hanem a gazdaság függ össze, a nyelvi az ember termelői van kapcsolatban bármely más munkájának kivétel den szférájában. E szókincse, mint a könnyebb a változás nem szakadatlanul lapotában van. nyelvnem a felépítés nem kell megvmeny megszüntetéseket visz be a szóépítmény felszámolását függetlenül az alától.

De a nyelv szókincs változik, mint a régi kikészítő építési útján, hancsincs új szavakkal tésé útján, amelyrend változásával, lődésével, a kultúrta fejlődésével kletkeztek, amikor nére, hogy a nyelrendszen bizonyos szó eltűnik, a szó több új szóval egétalább új szókincsejében megmarad tovább, mint a nyelv alapját.

Ez érthető is. Egyszükséges megalapvető szókincset használható egész időszak folyamán, ve arról, hogy a nyelvamán felgyülemkines megsemmisít új alapvető szókincvid idő alatt lehet megbénulására, a másoktól éntkzürzavarára vezet

A nyelv nyelvi még sokkal lass mint alapvető szó folyamán kidolgoz nérvé vált nyelv még lassabban alapvető szókincs, az idők folyamán megéy át, tökéletesja és pontosabbá új szabályokkal nyelvutani szerkesz hosszú idők folyamnak, minthogy, a lem mutatja, sikkhatják a társadalszak folyamán.

Ily módon a nyelvkezeleté az alapvetkölja a nyelv algnának lényegét.

A történelem az nyelv nagyon az ellenállóképess asszimilációval sz történezs, ahelyet gyarázná ezt a csodálkozással, zásra itt semmi szilárdaságát nyelének és alapve szilárdasága magy asszimilálók ev igyekeztek megntombolni és me balkáni népek ny idő alatt a balká kincse komoly vá kereszttül, sok tő jezést vettek át, ciók" is, „differa a balkáni nyelve túlélték mindezt, mert ezeknek a nyelvtani szerkevető szókincse al radd.

Mindebből az a nyelvet, annak tekinthetjük egy szak terméknek túrája, nyelvtan alapvető szókincs maradt.

Mindebből az a nyelvet, annak tekinthetjük egy szak terméknek

vasárnap.

DP lete

tán jelölő-
adatumvizs.
választott,
határozott,
kezeslet na-
oló a Párt-
2. A ve-
sa.
ván, a Gu-
ág titkára
olóját.
széde után
k, percekig
a világ
ezérét, Sztá-
t és a ma-
tett vezérét,
Magyar Dol-
n Rákosi!
en Sztálin!
kiáltották
pette.
rterkezlet
olytatja ta-
cskoszás be-
müsort ad-
küldöttek.

viszonyokat nem mint bizonyos konkrét tárgyak közti konkrét viszonyokat ha'arozza meg, hanem mint minden konkrétság nélküli festék viszonyait általában.

Eltérően a felépítménytől, mely a termelésben nem közvetlenül, hanem a gazdaság közvetítésével függ össze, a nyelv közvetlenül az ember termelő tevékenységével van kapcsolatban épp úgy, mint bármely más tevékenységével, munkájának kivétel nélkül minden szakadatiánul a változás állapotában van. Ugyanakkor a nyelvnek a felépítménytől eltérően nem kell megvárnia az alépitmény megszüntetését. Változásokat visz be a szókincsbe az alépitmény felszámolása előtt és függetlenül az alépitmény állapotától.

De a nyelv szókészlete nem úgy változik, mint a felépítmény, nem a régi kiküszöbölése és az új felépítése útján, hanem a létező szókincs új szavakkal való kiegészítése útján, amelynek a társadalmi rend változásai, a termelés fejlődésével, a kultúra, a tudomány, stb. fejlődésével kapcsolatban elterjedtek, amikor is annak ellenére, hogy a nyelv szókincséből rendszeren bizonyos számú elavult szó eltűnik, a szókészlet sokkal több új szóval egészül ki. Ami az alapvető szókincse, és az alapvető megmarad és használják tovább, mint a nyelv szókincsének alapját.

Ez érthető is. Egyáltalában nem szükséges megemmisíteni az alapvető szókincset, ha sikeresen használható egész sor történelmi időszak folyamán, nem is beszélve arról, hogy az évszázadok folyamán felgyülemlett alapvető szókincs megemmisítése, minthogy új alapvető szókincs teremtése rövid idő alatt lehetetlen, a nyelv megbővülésére, az emberek egymásközti érintkezésének teljes zűrzavarára vezetne.

A nyelv nyelvtani szerkezete még sokkal lassabban változik, mint alapvető szókincse. A korok folyamán kidolgozott és a nyelv törvényeitől nyelvtani szerkezetét még lassabban változik, mint az alapvető szókincs. Természetesen, az idők folyamán változásokon megy át, tökéletesedik, megjavítja és pontosabbá teszi szabályait, új szabályokkal gazdagodik, de a nyelvtani szerkezet alapjai igen hosszú idők folyamán megmaradnak, minthogy, amint a történelem mutatja, sikeresen szolgálhatják a társadalmat számos korok folyamán.

Ily módon a nyelv nyelvtani szerkezete és alapvető szókincse alkotja a nyelv alapját, sajátosságának lényegét.

A történelem azt mutatja, hogy a nyelv nagyon szilárd és óriási az ellenálló képessége az erőszakos asszimilációval szemben. Néhány történet, ahelyett, hogy megmagyarázná ezt a jelenséget, beéri a csodálkozással, de a csodálkozásra itt semmi ok sincs. A nyelv szilárdságát nyelvtani szerkezetének és alapvető szókincsének szilárdsága magyarázza. A török asszimilálók évszázadokon át igyekeztek megnyomorítani, szétbontolni és megemmisíteni a balkáni népek nyelvét. Ez alatt az idő alatt a balkáni nyelvek szókincse komoly változásokon ment keresztül, sok török szót és kifejezést vettek át, voltak „integrációk” is, „differenciációk” is, de a balkáni nyelvek elviselték és túléltek mindezt. Miért? Azért, mert ezeknek a nyelveknek a nyelvtani szerkezete és az alapvető szókincse alapján megmaradt.

Mindebből az következik, hogy a nyelvet, annak szerkezetét nem tekinthetjük egy bizonyos korok termékének. A nyelv struktúrája, nyelvtani szerkezete és alapvető szókincse alapján megmaradt.

Mindebből az következik, hogy a nyelvet, annak szerkezetét nem tekinthetjük egy bizonyos korok termékének. A nyelv struk-

túrája, nyelvtani szerkezete és alapvető szókincse számos korok terméké.

Fel kell tenni, hogy a mai nyelv elemei még az őskorban a rab-szolgaság előtt jöttek létre. Ez egyszerű és szegényes szókinestű nyelv volt, de megvolt a maga nyelvtani szerkezete, igaz, hogy kezdetleges, de mégis nyelvtani szerkezete.

A termelés továbbfejlődése, az osztályok megjelenése, az írás megjelenése, az állam létrejötte, amelynek az igazgatás számára szüksége volt többé-kevésbé szabályozott írásbeliségre, a kereskedelem fejlődése, amelynek még inkább szüksége volt szabályozott levelezésre, a sajtó megjelenése, az irodalom fejlődése, mindez hatalmas változásokat idézett elő a nyelv fejlődésében. Ez alatt a törzsek és népek felaprózódtak és szétvándoroltak, keveredtek és kereszteződtek, de a továbbiak folyamán megjelentek a nemzeti nyelvek és államok, forradalmi változások mentek végbe, a régi társadalmi rendeket újak váltották fel. Mindez még több változást idézett elő a nyelvben és a fejlődésében.

Mélyes tévedés azonban azt gondolni, hogy a nyelv fejlődése épp úgy folyt le, mint a felépítmény fejlődése: a létező megemmisítése és az új felépítése útján. Valójában a nyelv fejlődése nem a létező nyelv megemmisítése és egy új felépítése útján történt, hanem a létező nyelv alapelveinek kifejllesztése és tökéletesítése útján. Ugyanakkor az átmenet a nyelv egyik minőségéből egy másik minőségbe nem robbanás útján, nem a régi egycsapásra történő megemmisítése és az új hasonló fellépése útján ment végbe, hanem az új minőségnek, az új nyelvszerkezet elemeinek fokozatos és hosszas felhalmozódása útján, a régi minőség elemeinek fokozatos elhalása útján.

Azt mondják, hogy a nyelv szakaszos fejlődésének elmélete marxista elmélet, minthogy elismeri a hirtelen robbanások szükségességét, mint ami feltétele annak, hogy a nyelv a régi minőségéből új minőségbe menjen át. Ez természetesen nem helytálló, mert nehéz találni bármit is, ami ebben az elméletben marxista volna. És hogyha a szakaszosság elmélete valóban elismeri a hirtelen robbanásokat a nyelv fejlődésében, a meglévő nyelv hirtelen halálát és egy új nyelv hirtelen felépülését. La-fargue-nak nem volt igaza, amikor hirtelen nyelvi forradalomról beszélt, amely állítólag 1780 és 1794 között ment végbe Franciaországban. (Lásd Lafargue „A nyelv és a forradalom” című brosrúráját.) Semmiféle nyelvi forradalom, méghozzá hirtelen forradalom nem ment végbe akkoriban Franciaországban. Természetesen ez alatt az idő alatt a francia nyelv szókincse új szavakkal és új kifejezésekkel egészült ki, eltűnt bizonyos számú elavult szó és néhány szó értelme megváltozott — és több nem is történt. De az efféle változások semmiképpen sem döntik el a nyelv sorsát. A nyelvben a legfőbb a nyelvtani szerkezet és az alapvető szókészlet. A francia nyelv nyelvtani szerkezete és alapvető szókészlete azonban nemcsak, hogy nem enyészett el a francia burzsoá forradalom idején, hanem lényeges változások nélkül megmaradt és nemcsak, hogy megmaradt, hanem tovább él ma is a modern francia nyelvben. Arról már nem is beszélnek, hogy a meglévő nyelv megemmisüléséhez új nemzeti nyelv felépítéséhez („hirtelen nyelvi forradalom”) milyen neveltségi, kevés öt-hat esztendő — ehhez évszázadok kellene.

A marxizmus azt tartja, hogy a nyelv átmenete a régi minőségéből egy új minőségbe nem robbanás-szerűen, nem a meglévő nyelv megemmisülése és új nyelv keletkezése, hanem az új minőség

elemeinek fokozatos felhalmozódása útján. Következésképpen a régi minőség elemeinek fokozatos elhalása útján megy végbe.

Általában azoknak az elvtársaknak a tájékoztatására, akik vonzódnak a robbanászerű átmenetekhez, meg kell mondani, hogy a régi minőségből egy új minőségbe robbanás útján való átmenet törvénye nemcsak a nyelv fejlődésének törvényére nem alkalmazható, hanem ez a törvény nem mindig alkalmazható az alépitmény, vagy a felépítmény körébe vágó más társadalmi jelenségekre sem. Ez a törvény kötelező a társadalomra, amely elengedhetetlen osztagokra oszlik. De egyáltalán nem kötelező arra a társadalomra, amelyben nincsenek ellenséges osztályok. Mi nyolc-tíz esztendő leforgása alatt országunk mezőgazdaságában megvalósítottuk az átmenetet a burzsoá egyéni paraszti rendről a szocialista kolhozrendszerre. Ez forradalom volt, amely megemmisítette a régi burzsoá gazdasági rendet a falun és új szocialista rendet teremtett. De ez a fordulat nem robbanás útján ment végbe, nem a fennálló hatalom megdöntése és új hatalom felépítése útján, hanem a régi burzsoá rendszeréről egy újra való fokozatos áttérés útján. És ezt azért sikerült véghezvinni, mert az felülül jövő forradalom volt, mert a fordulat a fennálló hatalom kezdeményezésére ment végbe, a parasztság alapvető tömegének támogatásával.

Azt mondják, hogy a nyelvek kereszteződésének a történelemből nagyszámban ismert ténye alapot ad arra a feltevésre, hogy a keresztezés alkalmával új nyelv alakul robbanás útján, hirtelen átmenet útján a régi minőségből egy új minőségbe. Ez teljesen helytelen.

A nyelvek kereszteződését nem szabad úgy tekinteni, mint valamely döntő csapás egyszeri aktsát, amely néhány év leforgása alatt meghozza a maga eredményét. A nyelvek kereszteződése hosszantartó folyamat, amely évszázadokon át tart. Ennélfogva itt semmiféle robbanásról sem lehet szó.

Továbbá. Teljesen helytelen lenne azt gondolni, hogy, mondjuk két nyelv kereszteződése útján egy új, harmadik nyelv keletkezik, amely egyik keresztezett nyelvre sem hasonlít és minőségileg különbözik mindkettőtől. A valóságban a kereszteződésnél az egyik nyelv rendszerint győztesként kerül ki, megőrzi nyelvtani szerkezetét, megőrzi alapvető szókészletét és saját fejlődésének belső törvényei szerint fejlődik tovább, ezzel szemben a másik nyelv fokozatosan elveszti minőségét és fokozatosan elhal.

Következésképpen a kereszteződés nem valamely új, harmadik nyelvet eredményez, hanem megőrzi az egyik nyelvet, megőrzi annak nyelvtani szerkezetét és alapvető szókészletét, s lehetővé teszi számára, hogy saját fejlődésének belső törvényei szerint fejlődjen.

Igaz, eközben a győztes nyelv szókészlete bizonyos mértékben gazdagodik a legyőzött nyelv szókészletéből, ez azonban nem gyengíti, hanem ellenkezőleg erősíti a győztes nyelvet.

Igy volt ez például az orosz nyelvvel, amellyel történelmi fejlődése során számos más nép nyelve kereszteződött s mindíg az orosz nyelv került ki győztesen.

Természetesen az orosz nyelv szókincse ennek során kiegészült más nyelvek szókincse rovására, ez azonban nem gyengítette, sőt ellenkezőleg gazdagította és erősítette az orosz nyelvet.

Ami az orosz nyelv nemzeti eredetiségét illeti, a legkisebb csorbát sem szenvedte, mert az orosz nyelv megőrizte nyelvtani szerkezetét és alapvető szókincset, továbbhaladt és fejlődött saját belső fejlődési törvényei szerint.

Nem lehet kétséges, hogy a kereszteződési elmélet semmi komolyt sem nyújthat a szovjet nyelvtudománynak. Ha igaz az, hogy a nyelvészet főfeladata a nyelv fejlődése belső törvényeinek tanulmányozása, úgy el kell ismer-

ni, hogy a kereszteződési elmélet nemcsak, hogy nem oldja meg ezt a feladatot, de még csak fel sem veti — egyszerűen nem veszi észre, vagy nem érti meg.

Kérdés: Helyesen járt-e el a Pravda, amikor szabad vitát nyitott a nyelvészet kérdéseiről?

Felület: „Helyesen járt el.” Hogy milyen irányban dölnék el a nyelvészet kérdései — ez a vita végén vizsgáljuk ki. De már most el lehet mondani, hogy a vita nagy haszonnal járt.

A vita mindenekeiőt tisztázta, hogy a nyelvtudományi szervekben — a központban és a köztársaságokban egyaránt — olyan rendszer uralkodott, amely nem felel meg a tudománynak és a tudomány művelőinek. A szovjet nyelvtudomány állapotának legkisebb kritikáját, sőt még az úgynevezett „új tanítás” bírálatának legfőbb kitérőit is üldözték és elvágta a nyelvtudomány vezető körei. N. J. Marr hagyatékának bírálatáért, N. J. Marr tanításának legkisebb helytelenítéséért értékes munkatársakat és kutatókat mozdítottak el állásukból, vagy helyeztek alacsonyabb beosztásba. A nyelvtudomány művelői nem tárgyi ismérvek alapján kerültek felelős beosztásba, hanem annak alapján, hogy feltétlenül elismerték-e N. J. Marr tanítását.

Mindenki tudja azt, hogy semmiféle tudomány sem fejlődhet és érhet el sikereket a vélemények harca, a kritika szabadsága nélkül. Ezt az általános elismert szabályt azonban minden tehetőre nélkül figyelmen kívül hagyták és lábbal taposták. Kialakult a csalhatatlan vezetőknek egy zárt csoportja, amely biztosította magát mindenféle lehetséges kritikával szemben, s önkényeskedni és arcátlanokdni kezdett.

Ennek egyik példája az úgynevezett „Bakui tanfolyam”, (előadások, amelyeket N. J. Marr Bakuban tartott). Ezeket maga a szerző selejtezte ki, ő maga tiltotta meg újabb kiadásukat, azonban a vezetők kaszárnyájának (Mescsanyinov „N. J. Marr tanítványainak” nevezte őket) rendelkezésére a sorozatot újra kiadták és minden fenntartás nélkül besorozták a hallgatóknak ajánlott segédkönyvek közé. Ez azt jelenti, hogy a hallgatókat megtévesztették, mert kislejtették „tanfolyamot” adatak nekik teljes értékű segédkönyvként. Ha nem volnék meggyőződve Mescsanyinov elvtárs és a nyelvtudomány többi művelőinek becsületességéről, azt mondanám, hogy az ilyen eljárás annyi, mint kártevés.

Hogyan történhetett ez meg? Azért történhetett meg, mert a nyelvtudományban létrejött arakcsjevi rendszer* dédelgeti a felületlenséget és buzdítja az ilyen aljasságot.

A vita mindenekeiőt azért bizonyult szerfölött hasznosnak, mert fényt derített erre az arakcsjevi rendszerre és szétzúzta azt.

A vita jelentősége azonban ebben még nem merül ki. A vita nemcsak szétzúzta a nyelvtudományban uralkodó régi rendszert, hanem egyúttal rávilágított a felfogásoknak arra a hihetetlen zűrzavarára is a nyelvtudomány legfontosabb kérdéseiben, amely tudományág vezető körei között uralkodik. A vita megkezdéséig hallgattak és elhallgattak a nyelvtudomány nem kielégítő állapotát. A vita megkezdése után azonban már lehetetlen volt hallgatni, kénytelenek voltak állást foglalni a sajtó hasábjain. És mi történt? Kiderült, hogy N. J. Marr tanításában egész sor hézag, hiba, tisztázatlan probléma, kidolgozatlan téma van. Felmerül a kérdés, hogy miért csak a vita megnyitása után beszéltek erről N. J. Marr „tanítványai”? Miért nem fordítottak erre korábban

* Arakcsjejev gróf (1769-1834) cári tábornok, akinek neve kiméletlen, erőszakos elnyomó módszerével vált hírhedt. (Sz. N. szerk.)

gondot? Miért nem beszéltek erről nyíltan és becsületesen idejében, amint ez a tudomány művelőjéhez illik?

N. J. Marr „tanítványai”, N. J. Marr néhány hibáját beismervé, ügylátszik azt gondolják, hogy a szovjet nyelvtudományt kizárólag N. J. Marr elméletének pontosabb kidolgozása alapján lehet továbbfejleszteni, s N. J. Marr elméletét marxista elméletnek tartják. Ezt már nem, kiméljenek meg bennünket N. J. Marr „marxizmusától”. N. J. Marr valóban akart és igyekezett marxistává lenni, de nem tudott marxistává válni. A marxizmusnak csak egyszerűsítője és vulgarizálója volt a „proletkultusok” és a „RAPP”-követők fajtájából.

N. J. Marr azzal, hogy a nyelvet felépítménynek minősítette, helytelen, nem-marxista formulát vitt be a nyelvtudományba és tévútra vitte önmagát, tévútra a nyelvtudományt. Lehetetlen fejleszteni a szovjet nyelvtudományt egy helytelen formula alapján.

N. J. Marr bevitt a nyelvtudományba egy másik, ugyancsak helytelen és nem marxista formulát, amikor a nyelv „osztályjellegét” tanította és tévútra vitte önmagát, tévútra vitte a nyelvtudományt. Olyan formula alapján, amely helytelen, amely a népek és a nyelvek történetének egész menetével ellenkezik, lehetetlen fejleszteni a szovjet nyelvtudományt.

N. J. Marr a nyelvtudományba a marxizmussal össze nem egyeztethető, szerénytelen, pöffeszkedő, fennhéjázó tónust vitt be, amely mindannak pusztja és könnyelmű tagadásához vezet, ami N. J. Marr előtt volt a nyelvtudományban.

N. J. Marr nagy hangon „idealistának” pellengerezi ki az összehasonlító történelmi módszert. Pedig ki kell jelenteni, hogy az összehasonlító történelmi módszer komoly hiányai ellenére még mindig jobb, mint N. J. Marr valóban idealista négyelemes analízise, mert az előbbi munkára, a nyelvek tanulmányozására ösztönöz, ezzel szemben az utóbbi csak arra ösztönöz, hogy a kemencepadkán heverjünk és kávézaccból jóslógassunk a hirdett négy elem körén belül maradvá.

N. J. Marr minden olyan kísérletet, amely a nyelvcsoporthoz (családok) tanulmányozására irányul, nagy hangon az „önsyelvi” elmélet megnyilvánulásának minősít. Pedig nem lehet tagadni, hogy az olyan nemzetek nyelvi rokonsága, mint a szláv nemzetek, nem kétséges, és hogy e nemzetek nyelvi rokonságának tanulmányozása nagy haszonnal járt volna a nyelvtudományra, a nyelvfejlődés történetének tanulmányozása terén. Érthető, hogy az „önsyelvi” elméletének ehhez semmi köze.

Amikor N. J. Marrt és különösen „tanítványait” hallgatjuk, azt gondolhatnók, hogy N. J. Marr semmiféle nyelvtudomány sem létezett és hogy a nyelvtudomány N. J. Marr „új tanításának” megjelenésével kezdődött. Marx és Engels ezen a téren sokkal szerényebbek: ők azt tartották, hogy az ó dialektikus materializmusuk annak a fejlődésnek az eredménye, amelyet a tudományok, köztük a filozófia, az előző korokban tettek.

Ilyenformán a vita abban a tekintetben is lendített az ügyön, hogy feltárta a szovjet nyelvtudományban lévő ideológiai fogyatékoságokat.

Azt gondolom, hogy minél gyorsabban szabadul meg nyelvtudományunk N. J. Marr hibáitól, annál gyorsabban lehet kivezetni abból az áldatlan helyzetből, amelyben most van.

Az arakcsjevi rendszer megszüntetése a nyelvtudományban, szabadulás N. J. Marr hibáitól, a marxizmus megnevezése a nyelvtudományban — véleményem szerint ez az az út, amelyen a szovjet nyelvtudományt meg lehet gyógyítani.

Kisgyűlésekkel a szállítási szerződéskötés sikeréért

Ki lesz a győztes a szállítási szerződések megkötésére alakult mozgalomban? — ez a kérdés foglalkoztatja most népevelőink seregét. Kétszáz, kétszázötven, sőt háromszáz mázsára is tesznek fejtáncokat népevelőink s ahol nem aiusznak a népevelők, ott már az első eredmények is mutatkoznak, ott egyre többen ismerik fel a szerződéskötés előnyeit.

Az eddigi eredmények a nádudvari népevelők jó munkáját dicsérik. Nádudvaron a legutóbbi jelentések idejéig kilencszáz mázsa termény szállítást szerződtek le. Világos: a nádudvariak nem a tavalyi guminyasszonyoknak, sem az ideai kabai kozákoknak köszönhetik eredményeiket, hanem annak, hogy jól alkalmazták a megfelelő népevelői módszereket. A siker titkának nyitja: a jó kisgyűlések.

A nádudvari kisgyűlések

Nádudvaron idejében megkezdtek a kisgyűlések szervezését. Tudták, hogy a sikerért meg kell dolgozni, ezt mutatja a Molnár József tisztelettel megtagadt kisgyűlés is. Ezen a kisgyűlésen tizenötven jelenlévő meg és kilenc hozzászóló volt. Tizenöt ember alaposan meg tudja beszélni problémáit, éppen ezért eredményes, ha nem néhány nagy létszámú, hanem több kislétszámú gyűlést tartunk. Ezen a kisgyűlésen fejtette ki Dudás Ferenc kispaszt: „Igaz, hogy a kilátások jók, de hiba lenne, ha azt hinnék, hogy most már minden magától megy, a siker végső fokán a mi jó munkánktól függ. A jó aratásért s a begyűjtés sikeréért dolgozva békénket védjük.”

Nádudvaron egy hét alatt harminc kisgyűlést tartottak s a kisgyűlések általában jól sikerültek. Nem nehéz a jó kisgyűlések s a szállítási szerződéskötés sikere között megtalálni az összefüggést.

A szerződéskötés jól halad Nádudvaron, de a megyei elsősegre még a nádudvariak sem kötötték szerződést. A hibák elkövetésének veszélyétől a nádudvariak sem mentesek. Íme a példa:

Kisgyűlés a kuláknál

Ugyanazon a napon, amikor Molnár József tisztelettel lakásán kisgyűlést tartottak, egy másik kisgyűlést ugyancsak Nádudvaron Varga Imre nyolcvanötös kulák lakásán szerveztek meg. S mert a baj csőstől jön, ezen a kisgyűlésen nemcsak a kulák, hanem hasonszörű kormája, a volt csendőr is megjelent. Seres István állami tanító, aki a kisgyűlést tartotta, erről így ír: „A 60 holdas kulák lakásán összegyűltünk... megbeszéltek a békével kapcsolatos tennivalóinkat... beszélünk a hosszú ószról, a korai tavaszról... ha így megy, minden jó lesz...”

...és még hasonlókat írt a jelentésbe Seres István tanító. Mindez neveléses lenne, ha nem lenne ugyanakkor igen veszedelmes. Ha mindenki olyan éber lenne, mint Seres István tanító, akkor nem a népevelők, hanem a kulákok mondhatnák: ha így megy minden jó lesz. De abból a dolgozó parasztnak semmi jó sem lenne.

De ez az eset nem szabály, hanem kivétel volt Nádudvaron s csak elrettentő példának irtuk ide.

Mivel foglalkozzanak a kisgyűlések?

Alaposan megmagyarázzák a népevelők a kisgyűlések résztvevőinek, hogy a szállítási szerződés anyagi előnyt jelent, 6 forint jutalomban részesül mázsánként, aki szerződést köt az állammal. Azt is megmagyarázzák, hogy a szerződés csak a fölőség erejéig kötelez: vagyis a szerződéskötés csak abban az esetben tartoznak szállítani, ha más kötelezettségeiken, valamint a vetőmagszükségleten s a fejadagon túl még fölőségük marad. Megmutatják, hogy a torlódás elkerülése is jelentős előny.

A kisgyűlésen, amit idős Cibere József tartott, a terményár kérdése került szóba, hogy az alacsony világi piaci ár ellenére a mi államunk változatlanul a tavalyi árat fizeti a terményért. Ekep II. üzemegység-

ben az éberség fokozását határozták el a kisgyűlés résztvevői s meg szervezték a tűzörseget.

Püspökladányban a Toldi utcában már az időben való tarlóhántásról beszéltek, az idegen magvak eltávolításáról s a föld porhanyósításáról.

Nagyhegyes II. DEFOSZ-szervezete jelenti: a jó kisgyűlések eredményeként kis létszámú körzetünkben is 180 mázsára köttettünk szer-

ződéskötés. Nagyhegyesen is jól dolgoztak a népevelők s mindenütt jó eredményeket érnek el, ha szem előtt tartják azt, amire Debrecen Arkosmajorban hívta fel Badonczki Ferenc a figyelmet: „Ha valaki pártagnak tudja magát, akkor kötelességének tegyen eleget, járjon maga előtt jó példával s a szavának hinni fognak.”

(—n)

Az országos elsősegért...

Ma este negyed kilenckor ismerteti a rádió Tótkomlós község terménybegyűjtési versenykihívását

A terménybegyűjtést jól végezni nagy dolog. Az egész országban a legjobban végező pedig komoly dicsőség.

Hajdú megye tavaly első volt. Az elsősegre most is megvan minden lehetőség. Hajdú megyén belül pedig Földes község volt az első. Tehát: az országban is a legelső községek között volt.

Ezért a dicsőségért — az elsősegért — Földes község az idén is meg akar küzdeni. Amint meghallották, hogy Tótkomlós község az ország összes községeit versenybe fogja szőlíteni ma este negyed kilenckor a rádió keresztül, rögtön tudták, mi a feladatuk.

Tótkomlós község az ország összes községeit versenyre hívta a terménybegyűjtésben. Ezt a versenykihívást és a versenypontokat ma este negyed kilenckor fogja közvetíteni a rádió. Földesen több helyre hangszórót szerelnek fel és a népevelőkön keresztül nagy tömeget mozgósítanak a rádió meghallgatására. Ugy tervezik: amikor a rádió keresztül versenyismertetésnek vége lesz, akkor az összegyűlt rádióhallgatókat azonnal egy nagy népgyűléssé alakítják át és ott helyben meg is tárgyalják a versenypontokat, elfogadják a kihívást és erről értesítik Tótkomlós községet is.

Földesen így tervezik.

De a terménybegyűjtési országos elsősegért nemcsak Tótkomlós és Földes versenyez, hanem az ország, közelebről a megye minden községe. Tegyenek meg a hajdú-bihari községek mindent, hogy a tótkomlói versenykihívás nyomán erőteljes, és nagyszerű, eredményes versenymozgalom induljon meg. A rádió meghallgatására pedig, Földeshez hasonlóan, mozgósítsák a dolgozókat.

Csak lelkiismeretes, jó munka kell hozzá s az ország legjobb terménybegyűjtő községe Hajdú-Biharban fog megszűlni.

Kövessék példánkat a munkában és a tanulásban

Harminchat család dolgozik 168 hold szántóföldön. A tagság 60 százaléka pártönkivüli. Megszerveztük, hogy minden napkorán fogunk a munkához, és délután 2 óra szünetet tartunk, hol közös sajtóbeszámoló tartunk. Mind a 36 család járhatja a Néplapot és Pártunk minden anyagát megbeszéljük, átolvasuk.

Ilyes Julianna javasolta a vezetőség felé, hogy a terménybetakarítást 5 nap helyett 4 nap alatt végezzük el. A cséplést 5 nap alatt elvégezzük, hogy az ipari munkásokat követni tudjunk.

Búzánk olyan, hogy csodájára járnak, mert idejében szántottuk, vetettünk, megadtuk a rendes fejtrágyát, péti söt. Nem féltünk a szárazságtól. Nemcsak a faluból, de a megyéből is azt kérdezték, mit csináltunk, hogy ilyen szép a gabonánk.

Gyapotunk megyénkben az első és 5x5 méter területen gyapotkísérletezést csinálunk, hogyan tudunk többet termelni, hogy minél olcsóbb legyen a ruha.

Árpánk elsőosztályú. A repakapálásnál újítást vezettünk be, egyszerre 3 sort vittünk. Egy kápirosot, két kapálót szereltünk fel. Termelésünk szép. Mindezt annak köszönhetjük,

hogy Pártunk kiadványait, a marx-lenini elméletet, a Szovjetunió szocialista mezőgazdasága tapasztalatait rendszeresen tanulmányozzuk és ennek köszönhető, hogy az ideai búzatermes 9 mázsa a tavalyi 5 mázsával szemben. Mi továbbra is fokozottan tanulmányozzuk Pártunk kiadványait és havonta pontosan elszámolunk, mert a TSZCS-n belüli megegyedést az MDP-nek köszönhetjük, hogy mindent idejében közzé ad a dolgozókkal és mi pontosan végrehajtottuk a minisztertanács határozatát, mely fehér kenyert, meleg ruhát biztosít részünkre.

Kérünk minden üzemi és alapszervezetet, hogy kövessék példánkat, hogy megelégedett legyen a dolgozó és öntudatos az osztályharcban.

TAMÁS ANTAL.

Nagy Károly nagykeréki kulák sem jobb a többinél

Földjét paragon hagyta a népi szervek figyelmeztetése ellenére is Nagy Károly nagykeréki kulák. Ezenkívül a cukorrépa nem egyet, sőt szándékosan szabotálta a növényápolási munkálatokat is.

Most dolgozó népünk egyik ellensége ellen megindult az eljárás. Rövidesen a törvény előtt felel bűnéért!

Népevelők feladata a cséplőgépnél

Az idén országosra a tavalyinál nagyobb termést várunk. A jövő esztendőben még az ideinél is több kenyeret akarunk. Hogy ez a több kenyér meg is lesz, annak egy biztosítéka már a kezünkben van: az ideai termésmennyiség magasán fölötte áll az előbbi esztendők termésmennyiségének.

De ez még nem elég a jobb élethez.

Még adódik rá lehetőség, hogy a kedvező időjárás és a nagyszerű munka eredményeképpen mutatkozó gazdag termést elherdáljuk. Erre van lehetőség az aratásnál, a gabona szállítgatásánál, cséplésnél és begyűjtésnél. Az ilyenfajta „lehetőségekhez” tartozik a kulák lehetősége is, hogy esetleges ébortelenségünk következtében kárt okozhat.

Mi azonban az ilyenfajta lehetőségeknek elzárjuk minden útját. Akár a saját hanyagságunk, akár a kulákzsabotázások előtt. Ezt az utat elzárjuk és másfajta lehetőségeket igyeckszünk a legteljesebb mértékben kihasználni. Azt tűzzük ki főcélul, hogy a nagyobb termést a betakarítás folyamán is teljes értékben megtartsuk.

Ehhez elsősorban a szemvesztéséget kell kiküszöbölünk. Ezen a fronton a harc országnrész népevelőinké. Ennek érdekében a betakarítási munkák minden szakaszában megtalálhatják népevelőink a tennivalót, a súlypont azonban a cséplés. Itt adódik a legtöbb lehetőség, hogy személyes jó munkájukkal, éberségükkel, felvilágosító munkájukkal a cséplésnél általános harcot indítsanak a szemvesztés csökkentéséért.

Hajdúhadházon a cséplőmunkások között a dolgozó népevelők tavaly saját kezdeményezésre egy mozgalmat indítottak a szemvesztéségre felére csökkentéséért. Ez a mozgalom sikerrel járt. Most ezt kell tovább vinni, tervszerűbb, tudatosabbá tenni és magasabbra kilúzni a célt: nemcsak a szemvesztéségre felére csökkentése, hanem kiküszöbölése legyen az eredmény.

Az egész megyében ma van a cséplőgépnél dolgozó népevelők értekezlete. Ezen az értekezleten kell végérvényesen meghatározni a népevelők feladatait.

Figyelembe kell venni, hogy a cséplőgépnél folyó népevelői munka rengeteg előnyt, lehetőséget biztosít.

Először is a cséplés valóságos üzemi munka. Az egyénileg dolgozó parasztnak a cséplésnél úgy dolgoznia, mint egy üzemben. Együtt vannak, lehetőség van közös sajtóolvasásra — ezt meg is kell valósítani — lehetőség van a

kollektív szellem nagyfokú kifejtésére. A cséplőgépnél nagyrésztben egyénileg dolgozó kispasztok vannak, akik most kerülnek először igazi közelségbe a szocialista jellegű munkaversenyhez. Népevelőinknek főképp a személyes példadémonon keresztül törekedni kell arra, hogy kiszélesedjen, minőségileg váljon a munkaverseny valamennyi cséplőgépnél. Mindennek a megvalósítása egyenlő a minden szem gabonáért folyó harccal. A kollektív munkán, a sajtóolvasáson, a munkaversenyen keresztül a cséplőmunkások politikai öntudata — és arra kell törekedni, hogy szakmai hozzáértése is — jelentős mértékben megnövekedhet. Megértik a szemvesztés csökkentéséért folyó harc jelentőségét s maguk is törekedni fognak, hogy a legjobbak között küzdenek népünk kenyéréért.

Ezt kell elérni népevelőinknek. Még egy másik irányban is kell hatni a cséplőgépnél végzett népevelőmunkának.

Tavaly Nagyhegyes II. kis- és középpasztjai egyetlen kivétel nélkül rögtön a cséplőgépnél szállították be a főöléses gabonájukat. A terménybeadási kötelezettségét általában Hajdú-Bihar megyében az egész országban elsőként teljesítették a dolgozó parasztnak. A cséplőgépnél végzett népevelőmunkának azt kell eredményeznie, hogy az idén ismét az ország legjobbja legyen Hajdú-Bihar megye a terménybeadásban. S ebben segítséget kapnak népevelőink az összes cséplőmunkások személyesen.

Két feladatot — a cséplésnél folytatott küzdelmet minden szem gabonáért és a gyors terménybeadásra mozgósítást — össze kell kapcsolni.

Ezt a feladatot kell népevelőinknek a cséplőgépnél végzett állandó felvilágosító munkával, elsősorban pedig a munkában tanúsított példadással elérni. Ennek a feladatnak a megvalósítása érdekében Hajdú-Bihar megyében több mint négyezer népevelő dolgozik. Ez hatalmas erő. S ehhez az erőhöz a lelkiismeretes jó munkával fel tudjuk sorakoztatni az összes cséplőgépmunkásokat. Ez még hatalmasabb erő. Nagyobbára szegényparasztságból álló erő. A cséplésnél, terménybegyűjtésnél a Párt elsősorban erre az erőre támaszkodik.

Népevelőink legyenek méltók a Párt bizalmára. Az osztályellenesség viselkedése, fokozott szabotázás kísérletei ellenére vigyék figyelmre a cséplési és terménybegyűjtési harcot. Népevelőinknek áll, hogy cséplőgépnél dolgozó szegénypasztok együtt ezzel a sikert biztosítani tudjunk. (Cs. Gy.)

Sikkasztásért elítélték egy kocsmáros

Madarászi Lászlónak Debrecenben a Bajcsy-Zsilinszky utca 70. szám alatt van kocsmája. Madarászi állandóan gyanus üzleteket kötött a kocsmahelyiségben. Legutóbb öcskavasat vett, annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy az öcskavasat adótarozás fejében már lefoglalták.

A pénzt nem fizette be az adóhivatalnak, így sikkasztás vétségé miatt tegnap vonták felelősségre. A járásbíró előtt egész olcsón megúszta: 500 forint pénzbüntetést kapott.

Üzemi fürdőt kapott a Kefegyár

A napokban adták át ünnepélyes keretek között a Kefegyárban az új üzemi fürdőt. A fürdő a legmodernebb követelményeknek megfelelően készült, mosdóval, zuhanyozóval ellátva. A fürdő megnyitását és üzembehelyezését nagy lelkesedéssel fogadták a dolgozók, anélkül is inkább, mert a tisztálkodási lehetőség biztosításával egy csapásra megszűntek az eddig fennálló rendellenességek.

Ma este: Sevillai borbély

A m. áll. Operaház „Gördülő Operája” ma este újból előadást tart Debrecenben, előadásra Rossini kétfelvonásos víg dalműve, a Sevillai borbély kerül.

A rendkívül nagy érdeklődésre való tekintettel lehetséges, hogy az előadás nem, mint ahogyan eredetileg hirdetve volt, este fél 8 órai kezdettel a Csokonai Színházban, hanem este 8 órai kezdettel a Leninparki szabadtéri színpadon kerül megtartásra. A színház nézőterére kiadott jegyek a szabadtéri színpadra is érvényesek. Abban az esetben, ha az előadás mégsem lesz a szabadtéri színpadra már megváltott rózsaszínű blokkjegyeket az IBUSZ hétfőtől kezdve visszaváltja. Ma délelőtt 11 órától a délelőtti előadásban a Városháza stúdiója közölni fogja, hogy az előadás helye a szabadtéri színpad, vagy a színház színpada. A szabadtéri színpadra kiadott jegyek a színházba nem érvényesek.

Nem tett eleget tejbiszolgáltatási kötelezettségének Sz. Molnár István balmozdúvárosi kulák, 180 liter tejbiszolgáltatással volt hátralékban. A debreceni járásbíró 100 forint pénzbüntetésre ítélte, amely 10 forintként egy napi fevőházra átváltható.

Vaszilij Mihajlovics poszta arca és jussa van. Anny nagy kék szeműt a homloka, solya szinte m. Hatálmisan me. Vaszilij Mihajlovics mégis könnyű.

Amikor kinn gabonabőldeken, inerül az arany rosvetésben, egybeforr a valameny dol vel. Mindennél fölödek.

Tizenkét éve és ez idő alatt lóságos gabonag tek. Gabonaföld bona és vas... a fogaimak elle aki a „Traktor szerűjét nézi, megszokott képe. A hosszú, má bonyolult villan nak. Sziszegő dol tnak a cséplőg szemhéjak repül végében. A leve ize érződik.

Szaporán és ütemben halad den gépnak m brigádja. Mind san meghatároz Tudják, kik ete lapátolják a víz lő szemet.

A gépész, az gyeli a munka gazda szemével üent, Vaszilij M deműt ott van. ja fel-felbukkan. Felmászik a gép mosollal figye. A cséplőgépek r ránéznek és pir vidámabb lesz, m log a szemük.

A megfeszített lejt a hangulat cséplő-brigád be Kicsépelte a term loget lészit a te ka eredményeire hajlovis a mér után egy alacs leányhoz szól: — 26 mázsa, va... 26!

A magtár rek gabonát. Itt a le a csend. A reke bonaszagot árasz ka-választalak, falak olyan féhére

Szépek a széles parti mezők, meg tetik a szemet. bősége káprázlató. ton — Kievvél sze póltavai kerület fe ségü falvain keres az út a cserkasi h. hex.

Az út mindkét o gasra nőtt kukoric kender dús, bárson táblái. Az arra hal helyenként métere ságú menta fűszere csapja meg, hol napraforgó-tányérok elébe. Mindjárt utá gíz élénksárga virá a cukorrépa dús zö gyönyörködteik. Böven termelt mne. Hatalmas terület még az elmúlt hét búza, rozs és árpa lánzólt — most m lüskéje meredezik. tojt táblák mentén rakott kévekeresztet morai húzódnak.

Gazdag aratás

Irta: Galina Nikolajeva

Az öröm napjai

A dal

Vaszilij Mihajlovcnak pirospozsgás arca és aranyszínű bajusza van. Amikor haragszik, nagy kék szeme felett ráncokra fut a homloka, de ha nevet, mosolya szinte mint a gyermeké. Hatálmisan meggermet ember Vaszilij Mihajlovc, járása mégis könnyű.

Amikor kián jár a beérett gabonaföldeken, valóságai elmerül az aranyosszínű búza és rozsvetésben. Élete szorosan egybeforr a „Traktor”-szovhoz valamennyi dolgozójának életével. Mindennél jobban szereti a földeket.

Tizenkét éve él a szovhozban és az idő alatt a szovhozhoz valótlóságos gabonagyarat létesítettek. Gabonaföld és gyár... gabona és vas... Látszatra ezek a fogalmak ellentétesek. Mégis, aki a „Traktor”-szovhoz felett szérijét nézi, egy gyárüzem megszokott képét látja.

A hosszú, magas helyiségben bonyolult villanygépek dolgoznak. Sziszegő-doboló hangot hallatnak a cséplőgépek. Gabonaszemhéjak repülnek szerte a levegőben. A levegőben a kenyér ize érződik.

Szaporán és egyre fokozódó ütemben halad a munka. Minden gépnek megvan a maga brigádja. Mindenkinnek pontosan meghatározzák a munkáját. Tudják, kik etetik a gépet, kik lapátolják a vizesesszerűen ömlő szemet.

A gépész, az „üzemvezető” figyel a munka menetét. A jó gazda szemével néz meg mindent. Vaszilij Mihajlovc mindenütt ott van. Hatálmás ajkaja fel-felbukkan a szériében is. Felmászik a gépekre és boldog mosollyal figyeli mozgásukat. A cséplőgépek mellett dolgozók ránéznek és piros arcuk még vidámabb lesz, még jobban csillog a szemük.

A megfeszített munka mellett a hangulat ünnepélyes. A cséplőbrigád befejezte dolgát. Kicsépelte a termést, most mérleget készít a termékeny munka eredményeiről. Vaszilij Mihajlovc a mérleget nézi, aztán egy alacsony, kerekarcú leányhoz szól:

— 26 mázsá, Klaudia Orlova.... 26!

A magtár rekeszei várják a gabonát. Itt a legünnepélyesebb a csend. A rekeszek meleg gabonaszapot árasztanak. A deszka-válaszfalak, a gerendázott falak olyan féhérek mintha ép-

pen most gyalulták volna valamennyit. A mennyezetén egész hosszában, fehér papírra gondosan becsomagolt — fehér üveghez hasonló — kékék függnek.

— Ezek a mintakékék, állami okiratok — mondja Vaszilij Mihajlovc. — A kékéket másfél évig kell itt tartani. Ha a gabonatermő gazdaságok földjein silány fajta nő, ezeket a kékéket viszik ellenőrzésre és annak megállapítására, ki a „tettes”!

Egyik sarokban feszesre tömött zsákok sorakoznak. A zsákok záján címke lóg.

— Szállításra készen van az

„Elt” — jeleni az egyik dolgozó.

Ahányszor Vaszilij Mihajlovc meglátja az „Elt”-buzát a szovhoz büszkeségét, tenyerébe csorgatja a száraz kővér szemeket. Megmozdítja búzaszínű bajuszát, ami nála a nagy elégedettség jele. Aztán hatálmását nevet.

Igy nyilvánul meg határtalan öröme. S az ő öröme és megelégedettsége sugárzik a szovhoz valamennyi dolgozójának arcáról. Boldogok, mert tudják, hogy jó munkájuk eredménye a szocialista haza erejét szilárdítja, a kommunizmus építését szolgálja.

Dunja Sztorozsenko — aki mindössze 17 éves — szaporán lépked az aratógép nyomában. A nap már lefelé hajlik és rózsaszínű fényvel önti el a végláthatatlan földeket.

Dunja tekintete hol az aratógép, hol a szép tájra vetődik. Boldog megelégedettséggel nézi a dús gabonaföldeket. Nem tud betelni a látvánnyal. Közben vidáman dalol. Így telik el a nap, vidám munkában.

Köröskörül zúgnak a földek, szüntelenül járnak az arató- és cséplőgépek. A mezők felett felragyognak a csillagok is, de a gépek egy percre sem állnak le. Már az éjszakai váltás dolgozik.

Ezen a szép estén Dunja a kolhoz klubja felé tart. A klub tágas termében ragyognak a

csillagok... mindent előnt fény-jókedvűek az emberek. — Nem is csoda! A területi tanács elnöke most osztja a kitüntéseket.

Egymásután lépnek hozzá a kolhoz legkiválóbb munkásai, akiket a kormány kintüntetett a gazdag termésért. Az elnök — karcsú, erős férfi — barátságosan mosolyog mindenre és lelkesen szorítja meg a megjutalmazott parasztok kezét. — Az öröm egyre nő, a hangulat valóban emelkedett a kolhoz zenekara tust hűz.

Valamennyien érzik, hogy még az eddiginél is nagyobb eredményeket kell elérniök, hogy jobban megszilárdítsák kolhozuk dicsőségét. Csak az esik nehezükre, amikor a kitüntetések átnyújtásánál ezt el is akarják mondani. Hiába, könnyebb a legforróbb napban is dolgozni a földeken, mint szavakba önteni az érzelmeiket.

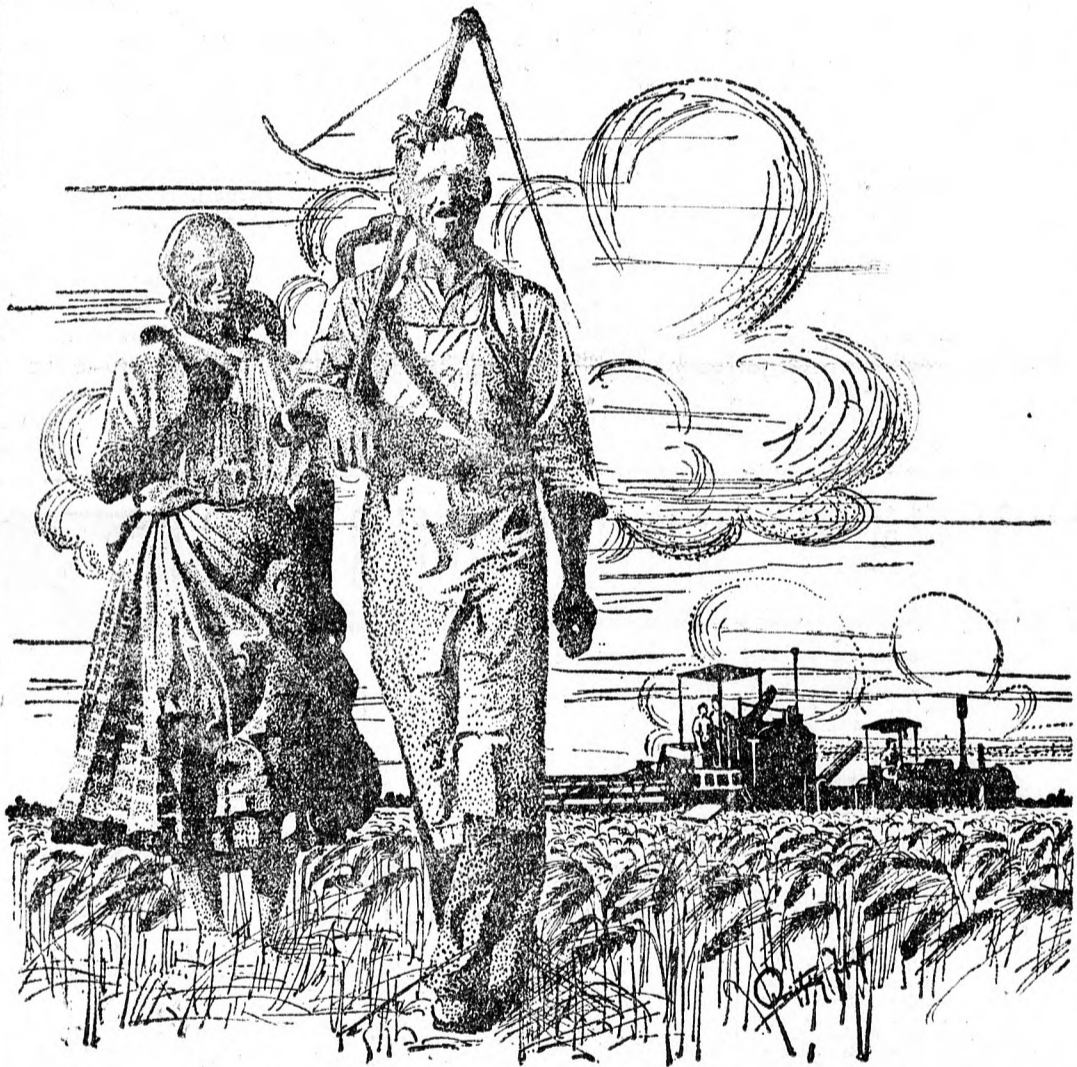
Dunja is ezt érzi, amikor fellép az emelvényre, pedig máskor ő a legvidámabb a kolhozban. Zavartan áll, csak éppen a kezét tudja kinyújtani. A szó sehogysem találja helyét az ajkán, pedig még soha életében nem volt ilyen boldog. Mégis mondania kellene valamit, keresi a szavakat, de semmi sem jut eszébe. Pedig a szavak... a köszönet a hála és öröm forró szavai ott tolonganak a szíve körül. A kolhozelnök biztató mosollyal néz rá, a többiek is figyelmesen várnak. Már-már szegyenben marad, amikor hirtelen ragyogó gondolata támad s sebesen mondja:

— Elvtársak, én beszélni nem tudok. Ugy gondolom inkább énekelek...

Taps csattan fel, aztán csend lesz. Mindenki Dunja felé néz, ő pedig tiszta, csengő hangon kezd:

„Szép hazánkban szerteszál az ének Munkában és harcban szárnya nő, Hálás szívünk boldogan kitarjuk Nagy barátunk és vezérünk előtt.

Sztálint zengi büszke ifjúságunk Sztálin fogja mindnyájunk kezét Harcolunk s ha győzelemre vágyunk Enekeljük Sztálin nevét...”

A boriszipoli kerületben

Szépek a széles Dnyeper-parti mezők, megörvendeztetik a szemet. A termés bősége kápráztató. A balparton — Kievvvel szemben — a poltavai kerület festői szépségű falvain keresztül vezet az út a cserkaszai átkelőhelyhez.

Az út mindkét oldalán magasra nőtt kukorica, majd a kender dús, bársonyosan zöld táblái. Az arra haladók arcát helyenként méteres magasságú menta fűszeres aromája csapja meg, hol meg kerek napraforgó-tányérok tárnak elébe. Mindjárt utána kokszagig élénkcsörgő virágok, majd a cukorrépa dús zöld vetése gyönyörködte a szemet. Böven termelt minden.

Hatalmas területeken, ahol még az elmúlt héten kővér búza, rozs és árpavetés hullámozott — most már a tartó lüskéje meredezik. A leartott táblák mentén gondosan rakott kévekesztek végtelen sorai húzódnak.

Ezek a földek mindennél világosabban mutatják a Dnyeper melléki mezőkön kibontakozott széleskörű szocialista munkaversenyt. Ot kerület — Perejaszlav—Honelnickij, Spoljanszk, Kiev, Zolotonszkij és Dnyepropetrovszk vidékének rekord termést elérő mestereivel versenyeznek a boriszipoli kerület kolhozparasztaí és szovhozainak dolgozói.

A versenyláz egyre emelkedik és egyre jobban kitűnik, milyen jól állnak a boriszipoliak. Nezzük csak meg Hudjaki falu „Vörös Partizánok Családja” kolhozának munkáját.

Az aratás megkezdése előtti napokban Andrej Kozsemjata kolhozelnök Iván Drjukkal, a falusi tanács elnökével együtt figyelte a gabona beérését. A helyzet azonban a napokban

nem volt kedvező. Napról napra zuhogott az eső és ennek következtében számolni lehetett a kártévő bogarak jelentkezésével az érett kalászosokon. Mindketlen úgy vélték, gyorsan kell cselekedni és minden órát kihasználni arra, hogy „kirántásák” a gabonát. Mozgósították az egész falut. A falusi tanács aktívja munka-megbeszélésre hívta a parasztokat. Összegyűltek a falusi tanács elnökének tágas dolgozószobájában. A tanács küldöttei is valamennyien ott voltak. Mindent megbeszéltek a legapróbb részletekig és másnap már nyolc mezei brigád végezte munkáját lelkesen és jól szervezeten. A mezők közepén magas halmon ott lengett „A betakarítás szocialista versenye győztes brigádjának” feliratú vörös zászló.

Igy indult az aratás és pontosan ilyen gyorsan bonyolították le a cséplési, begyűjtési munkálatokat is. Nincs az a nehézség, amely lassítaná a munka ütemét. Esős időben hétszázán foglalkoztak a gabonaasztagok szárításával. Nem is volt fennakadás a munkában! Egyik esős napon — egy műszakban — 21 tonna gabonát csépltek ki szárított gabonából Molocsaj csoportigépez. Még arra is kötelezte magát, hogy a továbbiakban két váltással dolgozik és naponta 50 tonnát csépl ki.

Vele kelt versenyre a bjelovszki „Március 8” szovhoz gépésze, Pjotr Veretelnik, aki gépesoportja termésességét egy műszakban a 14 tonnás normával szemben 28 tonnára emelte. 47 cséplőgép-csoport cséplte szakadat-

lanul a rossz időjárás ellenére a cserkaszai területen.

Cserkaszban a dohánygyár szárítóhelyiségét is beállították, ahol 24 óra alatt 150 tonna gabonát száríthatnak meg.

— A mi munkánknál az időjárás lesz a várt, annyi, mint a sültgalambot várni, hogy szájunkba repüljön! — mondják a cséplésnél dolgozók. — Alkalmazkodni kell az időhöz. Ha kellemetlenkedik, taktikát kell változtatni, gyorsabban kell mozogni. Mi, ha esik, ha nem esik, aratunk. A kékéket viszont kicsire kötjük és nem rakjuk rögtön keresztbe, hanem öt-tíz rakunk össze, kalással felfel. Így aztán, amint kibújik a nap, vagy fűjni kezd a szél, a kékék azonnal kiszáradnak.

Sok helyen a kerületben

egyéni megszáritókat készítenek. Ez négy, egyformán 50—60 centiméter magas téglafal. Két nyílás van rajta a kályhalyuk számára. Az egész szárító 4—5 négyzetméter területű, padlója 8 centiméter vastagságú egyenletes agyagréteggel borított téglá. A szárító körül alacsony faperecn, amely arra jó, hogy a gabona a zsákolásnál ne szoródjék szét. A szárító fölé ernyőszerű fedél borul. Mindössze 1200—1500 darab téglá és egy kályha kell hozzá. Egy nap alatt három tonnánál is több magot lehet megszáritani benne.

Gyorsan és jól, minden akadályt leküzdve végezni a munkát. Ezt tartják szem előtt a boriszipoli kerületben. Minél gyorsabban teljesíteni a gabonabegyűjtés állami terét, mert ez is hozzájárul ahhoz, hogy gyarapítsák, erősítsék az országot — biztosítsák a békét.

NEMZETKÖZI SZEMLÉ

Magyar-német barátság

A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között lefolytatott levélváltás után Budapestre érkezett a Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége, hogy tárgyalásokat folytasson a mi kormányunkkal. E tárgyalások célja, hogy a két ország között olyan megállapodásokat kössünk, amelyek alkalmasak arra, hogy erősítsék a békét és megszilárdítsák a magyar és a német nép közötti baráti kapcsolatokat és kiszélesítsék a két ország együttműködését és kölcsönös támogatását mindkét ország gazdasági és kulturális felmelegedése érdekében. Röviden ennyiben foglalható össze a hivatalos közlemény, amely beszámol a német kormányküldöttség megérkezésétől kezdve. De ebben a pár mondatban benne van mindaz a roppant változás, amely a két ország közötti viszonyban történt.

A múltban a császári, vagy a hitlerista Németország vezetőinek látogatása alkalmával már előre okkal és joggal gyanúperrel élt minden becsületes magyar hazafi, hogy ez a látogatás bajt hoz a nyakunkra. Ez minden esetben be is következett. Valahányszor a fő nácik valamelyike meglátogatta Magyarországot, mindig újabb csapás következett be, mert bármit is kértek talpnyaló szolgálóktól, Horthytól, társaitól, azok semmit sem tagadtak meg tőlük. A tökes rendszerben uralkodó farkas-erkölcs alapján a sokszor a nagyobb Németország urai tervszerűen ki-

rabolták a kisebb magyar népet. Ez volt a múlt. Ma a Német Demokratikus Köztársaság miniszterei és államtitkárai tartózkodnak nálunk, hogy a teljes egyenjogúság alapján és mindkét ország fejlődésének érdekében gazdasági, kulturális, kereskedelmi kapcsolatokat létesítsenek a Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság, e két baráti állam között.

A két ország közötti kapcsolatok ilyen gyökeres és döntő jelentőségű megváltozását csak a Szovjetunió történelmi győzelme tette lehetővé, amely szétzúzta a hitleri fasizmust. Ez tette lehetővé, hogy Kelet-Európa kis népei felszabadulva elnyomóktól, a függetlenségüket fenyegető imperialistáktól, a szocializmus építésének, a kölcsönös barátsági kapcsolatok kiépítésének és a béke megszilárdításának útjára léphettek. A Szovjetunió német nép iránt megnyilvánuló baráti támogatásának köszönhető a Német Demokratikus Köztársaság megalakulása is és az, hogy rálephetett arra az útra, amely a porosz militarizmus felszámolására és egyben az európai béke megszilárdításához vezet. Hogy ez az út, amelyre a Német Demokratikus Köztársaság rálepett, a béke útja és a demokratikus népekkel való barátság útja, ezt bizonyítják a Lengyelországgal, majd a Csehszlovákiával megkötött baráti egyezmények és most a Magyarországgal folytatott tárgyalásokon megkötendő egyezmények. Ezekkel az

egyezményekkel a Német Demokratikus Köztársaság megerősíti kapcsolatait a kelet-európai népi demokratikus államokkal és szorosabbá kívánja kötni a nemzetközi békefrontot. A Német Demokratikus Köztársaság így válik egyre szilárdabb bástyájává a nemzetközi békétábornak.

Ugyanezért azonban a Nyugat-Németországot megszálló amerikai imperialisták és ügyvédek Parisban, az úgynevezett „Schumann-tervet” tárgyalják. Ez a terv miután ismeretes a francia és a német nehezár egyesítését vette tervébe, az amerikai Egyesült Államok katonai parancsnokságának vezetésével és az amerikai monopolisták minél nagyobb hasznáért. Ez a terv egy hadipari bázis kiépítésének, a háború kirobantásának, Európa népi légyilkolásának és rabságha döntésének terve. E terv létrehozására mozgósították a Vatikánt mint a nemzetközi reakció legfőbb ügynökségét és a jobboldali szociáldemokratákat, az imperialisták háziorzó ebeit, akik mindenben kiszolgálják gazdáikat. Legutóbb Paul Löbe, a legöregebb schumacherista képviselő nyilván kimondotta: kinyilvánítottuk, hogy készek vagyunk a szuverén jogainkról lemondani az európai Egyesült Államok érdekében. Ezzel bizonyítást tesznek arról a jobboldali szociáldemokraták, hogy nemcsak a munkásmozgalom legaljasabb árulóit, hanem a nemzeti függetlenség kufarjait és a tartós béke legidősebb ellenségeit.

A „Schumann-terv” célkitűzései azonban nemcsak a felszabadult Német Demokratikus Köztársaság becsületes hazafiaiak törekvésével áll ellentét-

ben, hanem nyugati Németország minden becsületes dolgozója is harcol ellenük. És velük együtt megmozdultak a francia dolgozók egyre szélesebb tömegei, mert őket közvetlenül és végképpen fenyegeti a „Schumann-terv” végrehajtása. Francia és a nyugati német báb-kormányok a dolgozók tömegeinek véleményével és akaratával nem törődve, minden erejükkel azon fáradoznak, hogy megvalósítsák az amerikai imperialisták emberevő tervét.

Egyszer azonban mindennek vége szakad. Így az amerikai emberiről terveknek is. A békeszerető, demokratikus Németország létrehozása minden becsületes európai, francia, német stb. hazafinak érdeke, mert — Szólin elvtárs szavai szerint — „a békeszerető demokratikus Németország fennállása a békeszerető Szovjetunió mellett kiárazó új európai háborúk lehetőségét”. Az egységes demokratikus Németország megteremtését folytatott harc tehát lényegében az európai békéért folytatott harc, amely megfosztja alapjától a háborús gyujto-

gatók európai tervét.

Franciaországon kívül főbbek között a mi hazánknak. Magyarországnak is fokozottan kell kiemelt részét az egységes demokratikus békeszerető Németország megteremtéséről folytatott harcban, mert a mi hazánk is a történelem folyamán sokat szenvedett a német imperializmussal, amely egy ízben csaknem a pusztulásba sodorta. A magyar dolgozók éppen ezért érdeklődéssel, rokonszenvvel kísérik a Német Demokratikus Köztársaság fejlődését a megújult demokratikus német nép munkáját és sikerét. A felszabadult magyar és az újaszülött német nép közötti kapcsolat kiépítését és megszilárdítását a két ország közös céljainak érdekében a magyar dolgozó nép lelkesedéssel fogadja, mint egyik biztosítékát a tartós békének és a két nép fejlődésének.

A nagy Szovjetunió által felszabadított Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság baráti egyezmények megkötésével egy újabb pecsétet tesz a béke megszilárdításának nagy ügyére.

Építkezések

futószalag-rendszerrel

Jaroslavi jelentések szerint a helyi gépkocsigyár lakóházainak építkezésénél a futószalagrendszer alkalmazták. Egymást követően kezdtek meg hat ház építését. Az első épület falainak felhúzója után rögtön megkezdtek a közfalak építését, ezzel egyidejűleg épült a tető az ablak és ajtókeretek pedig már kész állapotban érkeztek az építkezésekre. A munkák az eddigénél jóval nagyobb ütemben haladnak előre. A termelékenység másfélszeresére emelkedett és minden brigád számára elkö-

szítették az órára beosztott tervet. Az első ház július 12-re készül el, ezután félhavonként adnak át egy-egy újabb elkészült házat.

Népnevelőink munkáját segíti elő

NÉPNEVELŐ

füzet olvasása.

ALLANDO MUSORSZAMOK:

KÖSSUTH-RÁDIO. 5: Hangszerek. 6: Hírek. 7: Falurádió. 8: Hangszerek. 9: Hírek. 10: Hírek. 11: Hírek. 12: Műsorismertetés. 13: Lapzsemlé. 14: Hangszerek. 15: Műsorzárás. 16: Műsorzárás. 17: Dala harangszó. Hírek. 18: Hangszerek. 19: Hírek szerbül. 20: Hírek szerbül. 21: Hírek szerbül. 22: Hírek szerbül. 23: Hírek szerbül. 24: Hírek szerbül. 25: Hírek szerbül. 26: Hírek szerbül. 27: Hírek szerbül. 28: Hírek szerbül. 29: Hírek szerbül. 30: Hírek szerbül. 31: Hírek szerbül. 32: Hírek szerbül. 33: Hírek szerbül. 34: Hírek szerbül. 35: Hírek szerbül. 36: Hírek szerbül. 37: Hírek szerbül. 38: Hírek szerbül. 39: Hírek szerbül. 40: Hírek szerbül. 41: Hírek szerbül. 42: Hírek szerbül. 43: Hírek szerbül. 44: Hírek szerbül. 45: Hírek szerbül. 46: Hírek szerbül. 47: Hírek szerbül. 48: Hírek szerbül. 49: Hírek szerbül. 50: Hírek szerbül. 51: Hírek szerbül. 52: Hírek szerbül. 53: Hírek szerbül. 54: Hírek szerbül. 55: Hírek szerbül. 56: Hírek szerbül. 57: Hírek szerbül. 58: Hírek szerbül. 59: Hírek szerbül. 60: Hírek szerbül. 61: Hírek szerbül. 62: Hírek szerbül. 63: Hírek szerbül. 64: Hírek szerbül. 65: Hírek szerbül. 66: Hírek szerbül. 67: Hírek szerbül. 68: Hírek szerbül. 69: Hírek szerbül. 70: Hírek szerbül. 71: Hírek szerbül. 72: Hírek szerbül. 73: Hírek szerbül. 74: Hírek szerbül. 75: Hírek szerbül. 76: Hírek szerbül. 77: Hírek szerbül. 78: Hírek szerbül. 79: Hírek szerbül. 80: Hírek szerbül. 81: Hírek szerbül. 82: Hírek szerbül. 83: Hírek szerbül. 84: Hírek szerbül. 85: Hírek szerbül. 86: Hírek szerbül. 87: Hírek szerbül. 88: Hírek szerbül. 89: Hírek szerbül. 90: Hírek szerbül. 91: Hírek szerbül. 92: Hírek szerbül. 93: Hírek szerbül. 94: Hírek szerbül. 95: Hírek szerbül. 96: Hírek szerbül. 97: Hírek szerbül. 98: Hírek szerbül. 99: Hírek szerbül. 100: Hírek szerbül.

PETŐFI-RÁDIO. 5:30: MTK-nyegyedóra. 6:00: Termelési lapszám. 6:45: Jórégelt, gyerekek! 7: Hangszerek. 8: Hírek. 9: Hírek. 10: Hírek. 11: Hírek. 12: Műsorismertetés. 13: Lapzsemlé. 14: Hangszerek. 15: Műsorzárás. 16: Műsorzárás. 17: Dala harangszó. Hírek. 18: Hangszerek. 19: Hírek szerbül. 20: Hírek szerbül. 21: Hírek szerbül. 22: Hírek szerbül. 23: Hírek szerbül. 24: Hírek szerbül. 25: Hírek szerbül. 26: Hírek szerbül. 27: Hírek szerbül. 28: Hírek szerbül. 29: Hírek szerbül. 30: Hírek szerbül. 31: Hírek szerbül. 32: Hírek szerbül. 33: Hírek szerbül. 34: Hírek szerbül. 35: Hírek szerbül. 36: Hírek szerbül. 37: Hírek szerbül. 38: Hírek szerbül. 39: Hírek szerbül. 40: Hírek szerbül. 41: Hírek szerbül. 42: Hírek szerbül. 43: Hírek szerbül. 44: Hírek szerbül. 45: Hírek szerbül. 46: Hírek szerbül. 47: Hírek szerbül. 48: Hírek szerbül. 49: Hírek szerbül. 50: Hírek szerbül. 51: Hírek szerbül. 52: Hírek szerbül. 53: Hírek szerbül. 54: Hírek szerbül. 55: Hírek szerbül. 56: Hírek szerbül. 57: Hírek szerbül. 58: Hírek szerbül. 59: Hírek szerbül. 60: Hírek szerbül. 61: Hírek szerbül. 62: Hírek szerbül. 63: Hírek szerbül. 64: Hírek szerbül. 65: Hírek szerbül. 66: Hírek szerbül. 67: Hírek szerbül. 68: Hírek szerbül. 69: Hírek szerbül. 70: Hírek szerbül. 71: Hírek szerbül. 72: Hírek szerbül. 73: Hírek szerbül. 74: Hírek szerbül. 75: Hírek szerbül. 76: Hírek szerbül. 77: Hírek szerbül. 78: Hírek szerbül. 79: Hírek szerbül. 80: Hírek szerbül. 81: Hírek szerbül. 82: Hírek szerbül. 83: Hírek szerbül. 84: Hírek szerbül. 85: Hírek szerbül. 86: Hírek szerbül. 87: Hírek szerbül. 88: Hírek szerbül. 89: Hírek szerbül. 90: Hírek szerbül. 91: Hírek szerbül. 92: Hírek szerbül. 93: Hírek szerbül. 94: Hírek szerbül. 95: Hírek szerbül. 96: Hírek szerbül. 97: Hírek szerbül. 98: Hírek szerbül. 99: Hírek szerbül. 100: Hírek szerbül.

HÉTFŐ

KÖSSUTH-RÁDIO. 6: Vasárnapi. 6:05: Szovjet filmcikk. 6:30: Hangszerek. 7: Táncczene. Közben: naptár. 8:10: Szóló a harmonika. 11:30: Arco vonósnégyes játszik. 12:15: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség Zenekara játszik. 13: Magyar nóták. 14:10: A Studio Zenekar játszik. 15:30: Eszenyi Irma énekel. 18: Rádióiskola. 16:40: A természet átalakítása. 17:10: Vidám ifjúsági felőrá. 17:40: Hangszerek. 17:50: Orosz nyelvlecke haladóknak. 18:05: Dalolj velünk! 18:20: Cigányzene. 19:30: Szórakoztató zene. 20:15: Szép est! muzsika. 21: Kismadár. Színmű. 22:30: Magyar muzsika. 23:10: Szórakoztató muzsika.

SZERDA

KÖSSUTH-RÁDIO. 6: Szórakoztató muzsika. 7: Operettársulatok. Közben: naptár. 8:10: Magyar népdalok. 11:30: Gyermekzene. 11:50: Orosz dalok. 12:15: A Vasutasok és Hajósok Szabad Szakszervezetének Zenekara játszik. 14:10: Utóórá híradó. 14:20: Kishegyi Árpád énekel. 14:45: Az ifjúsági hangja. 15:30: Dalolj a magyar ifjúság. 16:10: Rádióiskola. 17:10: Novikov-hangverseny. 18: A paradicsomi szar. 19:30: Orosz muzsika. 20:15: Magyar dalok. 21: A Rádiózenekar játszik. 22:30: Kamarazene. 23:15: Szórakoztató zenekari muzsika.

KEDD

KÖSSUTH-RÁDIO. 5:45: Női szemmel. 6:05: Magyar népi muzsika. 7:10:10: Hangszerek. 10:45: Kamarazene.

NÉPLAP RÁDIÓMŰSORA

Tarka muzsika. Közben: naptár. 8:10: Polkák. 11:30: Hangszerek. 12:15: Cigányzene. 13: Operettársulatok. 14:10: Könnyű dallamok. 15: Magyar nóták. 15:30: Mauthner Anna melyhegedőn játszik. 16: Rádióiskola. 16:40: Szovjet napok — szovjet emberek. 16:50: Hangszerek. 17:10: Népdalfeldolgozások. 17:50: Termelési híradó. 18:05: Ifjú sztáhanovisták köre. 18:30: Hangszerek. 19:30: Hangszerek. 20:15: A Noszty-flú esete Toth Marival. Vigjáték. 23: Kamarazene. 23:45: Táncczene.

CSÜTÖRTÖK

KÖSSUTH-RÁDIO. 6: Egy falu — egy nótá. 6:25: Bolgár népi muzsika. 7: Hangszerek. Közben: naptár. 8:10: Könnyű dallamok. 11:30: Zongoramuzsika. 12:15: Enekkar. 12:45: Szórakoztató zene. 13: A Harmonia együttes játszik. 14:10: Gyermekrádió. 14:45: Szomszédaink — barátaink. 15:30: Női szemmel. 16: Rádióiskola. 16:40: Szovjet napok — szovjet emberek. 16:50: Hangszerek. 17:10: Cigányzene. 17:50: Időszert emellett kérdések. 18:30: Termelési híradó. 18:05: Dalok és hangszerek. 19:30: Hangszerek. 20:15: Szakbarmacska. 21: Népevelők. 21:30: Új aratás. 22:30: Jumiális. Vidám zenés összeállítás.

SZOMBAT

KÖSSUTH-RÁDIO. 6: Egy falu — egy nótá. 6:20: Szimfonikus táncok. 7: Szlovák népdalok. 7:20: Tarka muzsika. Közben: naptár. 8:10: Szovjet kórusok. 11:30: Gyermekzene. 11:50: Hangszerek. 12:15: Szendlay László cigányzenekara játszik. 13: Bor Kálmán zenekara játszik. 14:10: Hogyan lett az ember óriás. 14:30: Ugyviteli sorrend. Vidám játék. 15: Hangszerek. 15:30: Magyar művészek muzsikálnak. 16: Vidám jelenetek. Utóórá-műsor. 16:40: Szovjet napok — szovjet emberek. 16:50: Hangszerek. 17:10: Dalok, táncok, indulók. 17:50: Termelési híradó. 18:05: Falurádió. 19:30: Hangszerek. 20:15: Vidám zenés hétvége. 21:30: Táncczene. 22:30: Tanc éjfélig.

PÉNTEK

KÖSSUTH-RÁDIO. 5:45: Női szemmel. 6:05: Román és bolgár dallamok. 6:20: Hangszerek. 7: Könnyű dallamok. Közben: naptár. 8:10: Hangszerek. 11:30: Wanda Wilkomiriska hegedül. 12:15: A Ganz Fúvószenekar játszik. 13: Operettársulatok. 14:10: 6:45: Jó reggelt, gyerekek! 7: Opera-

részletek. 8: Zenekari muzsika. 9: Kiss A. Mária énekel. 9:30: Hangszerek. 9:45: Görög gyermekek műsora. 10:10: Balettársulatok. 10:40: A Budapesti Zongorahármas játszik. 15: Tarka muzsika. 16: Előadás. 16:40: Szív küldi szívnek szívesen. 17:10: Tanuljunk énekszóra oroszul. 17:30: Magyar dalok gitárkísérettel. 18:00: Kétnyű daltalok. 18:40: Operettmelledik. 19:20: Donna Juanna. Vigjáték. 22: Osváth Julia énekel. 22:20: Szív küldi szívnek szívesen.

VASÁRNAP

JULIUS 2.

KÖSSUTH-RÁDIO. 7: Zenés ébresztés. Közben: naptár. 8: Hírek. 8:30: Szív küldi szívnek szívesen. 9: Feltört séta Zenopontámban. 9: Cigányzene. 10:15: Küllőgyi nyegyedóra. 11: A város peremén. 11:25: A MAV Szimfonikus Zenekara játszik. 13: Zenes postá. 14:15: Tarka muzsika. 14:15: Népdalfeldolgozások. 16:30: Szórakoztató zene. 16:40: Ut küllő a harmadik Elbeszélés. 17:10: Magyar művészek muzsikálnak. 17:40: Kincses Kalendárium. 19: Dimitrov halálának évfordulójára. 22:15: Táncczene. Közben: 21:30: Totóhírek. 22:30: Részletek Csajkovszkij: Anyegin c. operájából. PETŐFI-RÁDIO. 7:30: Szabadegyházak vallásos felőrája. 8: Magyar nóták. 8:30: Falurádió. 9: Református vallásos felőrá. 9:30: Evangélikus istentisztelet. 10:15: Női szemmel. 10:45: Délelőtti hangverseny. 11:15: Miska bácsi lemezsládája. 11:50: Nagy realisták. 12: Táncczene. 13: Színes muzsika. 14: Táncczene. 14:30: Igaza van — nincs igaza. 14:50: Hangszerek. 15: Kérdezz — felelek! 15:20: Zathoritzky Ede hegedül. 15:45: Vasárnapi kronika. 16: Gyermekszínház. 16:40: Szív küldi szívnek szívesen. 17: A lélek mérmékel. 17:40: Táncczene. 18: Mesterek muzsikálnak. 18:40: Szovjet népek dalai. 19:30: A verbunkos cigány. Rádiójáték. 20:50: A Rádiózenekar játszik. 22: Népdalfeldolgozások. 22:45: Sándor Judit énekel.

SZOMBAT

JULIUS 1.

KÖSSUTH-RÁDIO. 6: Egy falu — egy nótá. 6:20: Szimfonikus táncok. 7: Szlovák népdalok. 7:20: Tarka muzsika. Közben: naptár. 8:10: Szovjet kórusok. 11:30: Gyermekzene. 11:50: Hangszerek. 12:15: Szendlay László cigányzenekara játszik. 13: Bor Kálmán zenekara játszik. 14:10: Hogyan lett az ember óriás. 14:30: Ugyviteli sorrend. Vidám játék. 15: Hangszerek. 15:30: Magyar művészek muzsikálnak. 16: Vidám jelenetek. Utóórá-műsor. 16:40: Szovjet napok — szovjet emberek. 16:50: Hangszerek. 17:10: Dalok, táncok, indulók. 17:50: Termelési híradó. 18:05: Falurádió. 19:30: Hangszerek. 20:15: Vidám zenés hétvége. 21:30: Táncczene. 22:30: Tanc éjfélig.

SZOMBAT

PETŐFI-RÁDIO. 5:45: Szovjet indulók. 6:15: A lengyel rádió műsorából. 6:45: Jó reggelt, gyerekek! 7: Opera-

Aratási Búza

Szín, az sokfél lehet mindig mi. Hogy úgy mondjuk nevezett súlypont János úgy gon hogy melyikből n van a legtöbb.

Most például fel felnezzünk, minden tatlán térségben látunk. A földön sárga szín. Főké napokban.

Ha egy olyan ballag az ember, nos, akkor meg kétfajta színt lát a biharkeresztes hatalmas viaszán nem is látni. Fer Varga János ezt ret a legjobban. sárga szín. Nagy mondja: „Eöben búzában.”

Hat nap négy

A düllőtől va terrel odébb mar tet lekopasztottat test gazdaság ar tedikén kezdtek. Már 1500 keresz ken estére. Hoida reszet tudnak akármilyenből. ha Az ilyen búzát ö

T. Kiss Gusztá patán meg is láts mel aratnak. 120 el. A miniszter hat nap helyett akarják elvégezni. A határ nemcs környékén, ha újfajú járásh viaszos színi. előrehaladtat. Az egész újfajú járnak az aratás végzéséhez. A járt községében — Be tonban — már tö mint a gabonavet szépek a búzák, hencidai határban termelősportban zsa körülü termés tani. Már javában zát, árpát, rozsozt gazdálkodók is.

Derecske és Mik néhány helyen toft fekete föld nak ki a tarlók lál közül. Itt ték a tarlók. Eszak-déli irány hasítva a megyét, recenig mindenfo zog a határ. Dülü rakoznak a keresz

Most már m érte a g minden pere ér me!

A sárándi határ egy akadály a g Vagy három fu ja már színt fe „Szűgyibe csapí búza. A kalász l fele v

Itt már majdnem kévekkő bocsok zsákba. Mellesleg is a célja. Az ara a halasztása is ez re jó lesz felfigyel meg máshoi is. Az Elep II. által olyan hatalmas tá hogy szinte eifára végigné rajta. A pen hirtelen vala az ember szemét. tűzött nehéz selye Sára egy pillanat marokszedést s n őszinte büszkeség — Uzemi zászló legjobb brigádhoz dán hozták ide ho big itt is lesz nálú

A szovjet tudomány diadala:

Eredményes földművelés az örök jég honában

„Szent kötelességünk, hogy ezt a népet felszabadítsunk és valóban emberekhez méltó viszonyokat teremtsünk Észak lakóinak éppúgy, mint az egész népnek.”

Sztálin.

A Kola félsziget a messzi északon terül el. Nagyobb része a sarkkörön túl van. Azt jelenti ez, hogy kilenc hónapig tartó tél után csak három hónapos nyár következik és ez idő alatt állandó naposítás van. Kirovszkban három hónapig egyfolytában süt a nap. De ez a három hónapig tartó naposítás sem tudja felolvasztani a rettenetes tél fagyát. A föld csak egy méter és legfeljebb másfél méter mélyen enged fel, melyekben örökké meg van fagyva. Ezen a vidéken még júniusban sem ritkák a hóvirágok és szeptember első felében már bizonyosan ismét megkezdődik a hóvirágok időszaka.

Azonban itt is élnek emberek. Ezenkívül a Kola félsziget földjében szinte felbecsülhetetlen ásványi kincsek vannak. Ezeket a kincseket emberek bányásszák ki. Hosszú évszázadokon át az itt élő embereket minden télen megfagyott a skorbut. Ezért a Kola félszigeten lakni azt jelentette: állandó halálveszedelemben élni.

Ahol a nyírfa sem él meg

A Kola félsziget földünk egyik leggazdagabb ásványi anyagokkal rendelkező területe, alig van olyan ásványi kincs, amit itt meg ne találjunk. A cári uralom alatt alig párezer ember lakta ezt a félszigetet, amelynek területe pedig jóval meghaladja országunk területét. Csak a Szovjetunió létrejötte után kezdődött meg a Kola félsziget ásványi kincseinek kiaknázása. Új városok keletkeztek itt, a messzi északon és ezekben a városokban az emberek tízezreivel dolgoznak. Alig pár év alatt keletkezett a modern új város: Kirovszk, amelynek már több mint negyvenezer lakosa van. Egy ilyen nagy város ellátása lehetetlen volna, ha többszáz, sőt több ezer kilométerrel kellene a zöldségféléket és az élelmiszert szállítani.

Márpedig ezen a tájon, ahol a nyár csak három hónapig tart, a régi eszközökkel és a régi módon lehetetlen növényeket termelni. A szovjet emberek nem is sokat törtek a fejüket a régi módszereken, hanem kimondták, hogy meg kell honosítani a növényeket a Kola félszigeten is, zöldséget, burgonyát, takarmánynövényeket kell termelni, az örökké megfagyott talaj fölött és a rendelkezésre álló rövid három hónapos nyár alatt.

A nehézségek roppant nagyok voltak. Maga a talaj sem hasonlít a mi általunk ismert talajokhoz. A tundra mocsaras, fagyott, kőves talaján csak egy pár zuzmó, moha terem meg, néhol, a különösen kedvező területen pedig egy-két satnya nyír- vagy fűzfabokor is. Fának ezen a vidéken nyoma sincs. Elsősorban a talajt kellett megjavítani. Ki kellett szántani a tundras mocsarokat és a savanyú, mocsaras talajt még fel is kellett javítani. Ez megtörtént. Így aztán megindulhatott a kísérlet: milyen növények bírják a talajt?

Hát a talajjal nem is volt baj, de annál több volt a napfényrel. Nem minden növény bírja ki a három hónapig tartó napsütést. A mi mezőgazdasági növényeink ahhoz vannak szokva, hogy a napsütést a jótékony sötétség váltja fel. De itt, a Kola félszigeten éjjel is süt a nap, persze csak nyáron át. A fényt szeretik ugyan a növények, de a joból is megárt a sok. Márpedig három hónapig tartó napsütést a legtöbb növényünk megsokalja, és fellazad a napsütés ellen. Próbálták

betakarni a növényeket, de ez sokba került. Nem maradt más hátra, át kellett nevelni a növényeket. Márpedig ez nagy szó!

20.000 kísérlet

Igy kezdődött meg a világ egyik legérdekesebb és legtöbbet ígérő kísérlete. A szovjet tudósok felkutatották az egész világot, a kísérletek ezreit hajtották végre és egy pár év alatt az átnevelés olyan sikerrel járt, hogy jó pár növény már termést is hozott az északi sarkkörön túl. A burgonyát magról ültették el, más növényeket tavaszitásként vetettek alá, keresztettek és összesen több mint húszezer kísérletet hajtottak végre a szovjet tudósok. Elérték, hogy a növények termést hoztak. Ez óriási eredmény volt! Hogy is ne lett volna! Hiszen ezen a vidéken még a hóvirág sem termett meg ezelőtt. Ez a szovjet tudomány, a szovjet emberek diadala volt a természet felett!

De a szovjet emberek nem elégedtek meg ennyivel! A kommunizmus nem nyugodnak meg habértaikon. A kezdeti nehézségek legyőzése után további feladatot tűztek ki maguk elé: Bőséges aratást a sarkvidéken! És ismét a kísérletek ezreit hajtották végre. Csak 1933-ban 3500 féle búza-

maggal végeztek kísérletet. Azonban főleg a zöldségfélékre helyezték a főszűrt. Sikeresen oldották meg a nehézségeket, úgy hogy már háború előtt 30.000 hektáron folyt a földművelés.

Ma már több mint félmillió hektárra növekedett a megművelt és bevetett terület. És a terméseredmények nem közönségesek! A káposzta 250, a répa 175, a káralábé 400, a sárgarépa 55 mázást fizet hektáronként. Termelnek dinnyét, paradicsomot, uborkát, még dohánnyt is...

A burgonya csirái csak június 20 körül bujnak ki és augusztus első felében már ki kell szedni, mert hóvirágok várhatóak, ennek ellenére 150 mázást termést ad. (Bár nálunk adna ennnyit!) Mindent olyan területen és olyan viszonyok között értek el, ahol úgyszólván egyetlen mérsékelt égövi növény nem termett.

A szovjet tudomány az északi sarkkörön túli növénytermesztéssel ismét bebizonyította, hogy az ember ura a természetnek és át tudja alakítani a növények természetét. Sztálin elvtárs szavai így beteljesedtek: emberhez méltóbb viszonyokat teremtett a szovjet tudomány a messzi északon szinylődő és nyomorgó emberek számára.

AZSAJEV:

„TÁVOL MOSZKVÁTÓL”

Pályázatunk második helyezetteje

Az élenjáró szovjet irodalomnak is legnagyobb értékei közé tartozó gyöngyszeme: Azsajev „Távol Moszkvától” c. hatalmas Sztálin-díjas regénye. Ennek — az első sorától az utolsóig, lélekzetelállítóan érdekes — lebilincselő műnek egyetlen főhőse: az új élet harcosainak, a szocialista embereknek, a hazá- a Párt- és Sztálin iránti, rajongó szeretetétől fűtött, törhetetlen optimizmussal végzett munkája! A munka, melyet ennek a kiválóan tehetséges írónak mesteri tolla olyan közelségbe tud hozni hozzánk, hogy a Távol-Keleten induló kőolajvezeték-építésének tőlünk távolosó, reális problémájában, a való életet szemléljük!

Színesen tárul eléink a hátsó ország ezer, bűvös szépsége, életbevágó fontosságát nyer a kérdés számunkra is, hogy sikerül-e a kőolajat a fronttól 10.000 km-re fekvő Tajszin szigetről a legrövidebb csővezetékkel keresztül, Noviszk kőolajfinomító üzemébe vezetni?! S közös ügyünkkel varázsolódik, nemcsak a hatalmas arányú hadicélú építkezés, hanem a legjelentéktelenebbnek látszó, a munka haladását szolgáló, utolsó szegverés is! Életet kapnak az író bűvös tollán keresztül, a munka hősei! Magánéletük örömeivel, bánataival sorstársainkka, a jó munkáért, selejtszőkmentésért, újításért a hazai és egymás javáért folytatott munka szervezésében és kollektív munkájuk teljesítésében, — eszményképeinkké lesznek!

Nem különleges, de újarcú, mélyérzésű, szándékaikban sziklaszilárd, szocialista emberek mind: az eleinte lenézett munka szent lázában megneveződő Kovsov, a higgadt újító Beridze, az öreges, lemondó maradiságból a sztáhanovisták hatására, a legforradalmibb munkatempója lendülő Topoljev mérnök, a marx, lenini ideológiát eleinte lemosolygó, reakciós, de a haladás útját később megkedvelő Grubszkij, a mindig fejlődni akaró Tyerehov, a nőies, finom de munkaképes férfiasan kitartó, jó példamutató komszomolka Tanja Vaszjcsenko, az okos, bártyszerű Zalkind párttitkár s

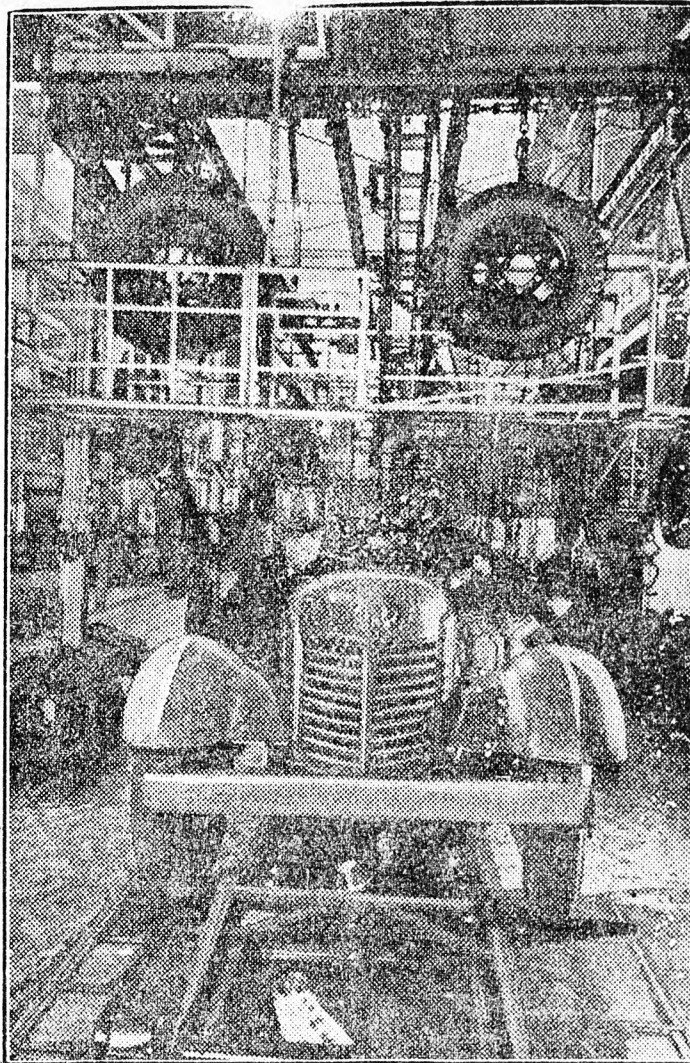
a többi lelkes dolgozó. — „Távol Moszkvától”, egy kis munkatelep ezeryi, lelkes munkásával együtt könnyezünk, mikor az öreg Zjatkovlevet sapkával, reszkáló kezekkel fogja fel üvegkancsójába az első olajcseppeket, mondván: „ez a mi ajándékunk Sztálin elvtársnak!”

Csakis ilyen, reális életproblémákat, élő hősök által, igaz művészettel kifejező irodalom viheti előre az emberiség ügyét. És csakis a népet, a művészi szó erejével szolgáló író kerülhet olyan szoros közelségbe olvasó táborával, mint Azsajev eme remekművén keresztül!

Almás Miksáné, tanítónő

Futószalagesere

— megállás nélkül

A nemzetközi gépkocsigyártásban első ízben a moszkvai Sztálin Gépkocsigyárban sikerült kidolgozni olyan módszert, amely lehetővé teszi, hogy egyik autótípusnak futószalagon való gyártásáról a másik típusra való áttérés megszakítás nélkül történhessen. Ismeretes, hogy amikor Ford új modell gyártására tért át, néhány hónapra kénytelen volt bezárni a gyárat, a General-Motors-cég pedig kénytelen volt — új épületekben, új munkapadokon — párhuzamos termelést bevezetni. A „Zisz”-gyár kollektívája meg tudta oldani azt, hogy ilyen esetekben a futószalag egyetlen napra sem áll le. A gyár például 1948 április 26-ig háromtonnás tehérgépkocsikat gyártott, a következő napon pedig a négytonnás „Zisz 150” jelzésű gépkocsik gyártására tért át. A képen: futószalagon szerelik a hatalmas „Zisz 150”-es gépkocsikat.

Boldog az élet, vidám a nyár...

Elindultak táborozni az első úttörő csoportok

Az „Úttörő Táborozási Bizottság” hosszú hetek óta tartó lázas készülődésének és munkájának eredménye volt, az a szöke-barna gyermekfejekből, vörös- és kéknakken-dős pajtasokból tarkított autóbussz, mely péntek délelben Lillafüred-Hé-morba vitte az első táborbándulókat. A „MÁV műhelytelepi” és „Kálmán-téri” áll. ált. iskolák úttörői kezdték meg a sort, melyet sür-rán követnek a többiek. Aztán a Gyermekotáros 140 pajtása indult el Görömbölytapolcára, a tanyasi a Petőfi iskola úttörői Ronabányára, a Szent Anna utcai fiú iskola úttörői Telkibánya hatalmas fenyves erdei közé.

Izgalomtól kipirult arcú pajtasok közül, Nagy Sándor „MÁV műhelytelepi” vörösnakken-dős örsvezetője újságolja:

— Eddig csak Gulhig tudtam eljuttatni, de most igazi hegyeket, folyókat fogok látni! Ezt csakis eddigi jó munkám fokozásával tudom meghálálni a népi demokráciának! Csapatvezetőjük: Fehértói Zoltán megtoldja:

— Szép könyveket is viszünk magunkkal, melyeket ott majd kiértékelünk. Kis „furulya zenekarunk” is készül az ottani lakosság szórakoztatására.

Antal Imre, Kálmán-téri pajtás, a csapata nevében beszél:

— Mi a kongresszusi felajánlást 15 százalékkal túlteljesítettük! De ezennél még fokozni fogjuk mun-

kánkat, mert csak így fejezhetjük ki méltóképpen hálánkat Rákosi elvtársnak és a Pártnak.

A boldog mamák nevében is megszólal Lóvei Károlyné, MÁV-asztalos neje:

— Gyermekünkkel együtt örömlünk, hogy az utazás boldog élményét és előnyeit, melyben eddig csak a gazdagok gyermekei részesülhettek, már a mieink is élvezhetik!

Hangos örömrivalgás közben fut be a 70 diósgyőri pajtással és kísérővel megrakott két autó, mely háromnapos debreceni és szoboszlói vendégeskedésre és a táborozás javára tartandó hangversenyezésre hozta a pajtasokat, kiknek a zene-számaikat már a magyar rádió is hangfelvételre vette. Pillanatok alatt gazdát cserélnek az autók és a deb-

receni gyerekek vidám énekszóval várják az indulást. Két felöltött pajtás is ott van közöttük a csapavezetőkön kívül, az egyik Salánki János orvostanhallgató, mert fontos az úttörő táborok egészségügyi ellátása. Az orvostanhallgatóknak a táborozásokba való bekapcsolódásával biztosítja ezt az úttörő mozgalom.

A sportolási lehetőség is biztosítva van Percsényi Gyula diákszövetségi ifj vezető személyében, aki átértékelésben „vasutas ifjvándogató” jelöltje. Tülköl az autó, felhangzik a vig énekszó „Boldog az élet, vidám a nyár” s ezzel a dallal indulnak az úttörőtáborok ezer szépségei, örömei felé, a népi demokrácia, Rákosi pajtás és a Párt jövőtől. A DISZ legkisebb tagjai, a szocializmus ifjú építői!

VASKERESKEDELMI N. V.

értesíti t. vevőit, hogy

június 29-től július 2-ig

leltározás miatt

árukiadás nincs

A Pravdát ezelőtt vita írt, hogy a nyelvújítás elsősorban a nyelvújításról. A vita, a dősok sora volt a nyelvújításról. Ehhez hozzá Sztálin da keddi száma „Marxizmus” című cikke, a ban teljes eg-

Egy ifjú elvtárs azt mondta, hogy a nyelvújítás nemcsak a nyelvújítás, hanem a nyelvújítás is. A nyelvújítás nemcsak a nyelvújítás, hanem a nyelvújítás is. A nyelvújítás nemcsak a nyelvújítás, hanem a nyelvújítás is.

Kérdés: Igaz-e a felépítés az alaptól?

Válasz: Nem.

Az alaptól kezdve a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás.

A nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás.

A nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás.

A nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás, a nyelvújítás a nyelvújítás.

Marxizmus és nyelvtudomány

Sztálin elvtárs cikke a „Pravda“ keddi számában

A Pravdában néhány héttel ezelőtt vita indult meg a szovjet nyelvtudomány kérdéseiről, elsősorban N. J. Marr, szovjet nyelvész (1864—1934) elméletéről. A vita, amelyben szovjet tudósok sora vett részt, felvetette a nyelvtudomány alapvető problémáit. Ehhez a vitához szól hozzá Sztálin elvtársnak a Pravda keddi számában megjelent „Marxizmus és nyelvtudomány” című cikke, amelyet az alábbiakban teljes egészében közlünk.

Egy ifjú elvtársból álló csoport azzal a javaslattal fordult hozzám, hogy szövegzemlemet a sarokban véleményemet a nyelvtudomány kérdéseiről, különösen arról, hogy mi a marxizmus álláspontja a nyelvtudomány terén. Nem vagyok nyelvész és természetesen nem tudom teljesen kielégíteni az elvtársakat. Ami a marxizmusnak a nyelvtudomány és más társadalmi tudományok terén elfoglalt álláspontját illeti, ezen a téren otthonos vagyok. Ezért engedek kérdéseket és válaszok az elvtársak által feltett egész sor kérdésre.

Kérdés: Igaz-e, hogy a nyelv felépítmény az alépítmény?

Válasz: Nem, nem igaz.

Az alépítmény a társadalom gazdasági rendje, a társadalom fejlődésének adott szakaszában. A felépítmény: a társadalom politikai, jogi, vallási, művészeti és filozófiai nézetei és ez ezeknek megfelelő politikai, jogi és egyéb intézmények.

Minden alépítménynek megvan a neki megfelelő felépítménye. A hűbéri rend alépítményének megvan a maga felépítménye, megvan a maga politikai, jogi és egyéb nézetei és ez ezeknek megfelelő intézményei, a kapitalista alépítménynek megvan a maga felépítménye, megvan a szocialista alépítménynek is. Ha megváltozik, és megszűnik az alépítmény, akkor ennek nyomán megváltozik és megszűnik a felépítménye. Ha új alépítmény jön létre, nyomában létrejön a neki megfelelő felépítmény.

A nyelv ebben a tekintetben gyökeresen különbözik a felépítménytől. Vegyük például az orosz társadalmat és az orosz nyelvet. Az utóbbi harminc év folyamán Oroszországban megszűnt a régi kapitalista alépítmény és felépítmény az új szocialista alépítmény. Ennek megfelelően megszűnt a kapitalista alépítményen nyugvó felépítmény és létrejött az új felépítmény, amely megfelel a szocialista alépítménynek. Következésképpen a régi politikai, jogi és egyéb intézményeket új, szocialista intézmények váltották fel. Ennek ellenére az orosz nyelv alapjában véve ugyanolyan maradt, mint az Októberi Forradalom előtt volt.

Mi változott ezalatt az időszak alatt az orosz nyelvben? Megváltozott bizonyos mértékben az orosz nyelv szókincse, megváltozott olyan értelemben, hogy nagyszámú új szóval és kifejezéssel gyarapodott, amelyek az új szocialista termelés létrejöttével, az új állam, az új szocialista kultúra az új közszellem, az új morál megjelenésével, végül a technika és a tudomány fejlődésével kapcsolatban keletkeztek; egész sor szónak és kifejezésnek az érteleme megváltozott, ezek új jelentést kaptak; kiviszett a szótárból bizonyos számú elavult szó. Ami azonban az orosz nyelv alapvető szókincsét és nyelvtani szerkezetét illeti, amelyek a nyelv alapját alkotják, ezek a kapitalista alépítmény felszámolása után, nemcsak, hogy nem szűntek meg és nem cserélődtek fel új, alapvető szó-

kincsel és új nyelvtani szerkezettel, hanem ellenkezőleg, teljes egészükben fennmaradtak — minden komolyabb változás nélkül, éppen mint a mai orosz nyelv alapjai maradtak fenn.

Továbbá: A felépítményt az alépítmény hozza létre, ez azonban egyáltalán nem azt jelenti, hogy a felépítmény csupán viszálytűrő az alépítményt, hogy passzív, semleges, közömbös magatartást tanúsít alépítménynek sorsa iránt, az osztályok sorsa a rend jellege iránt. Ellenkezőleg, miután létrejött, hatalmas aktív erővé válik, tevékenyen hozzájárul alépítménynek kialakulásához, megerősödéséhez, mindent megtesz, hogy segítsen az új rendnek a régi alépítmény és a régi osztályok felszámolásában és megszüntetésében.

Másként nem is lehetséges. Az alépítmény éppen azért hozza létre a felépítményt, hogy ez szolgáltatára legyen, hogy tevékeny segítséget nyújtson neki kialakulásában és megerősödésében, hogy tevékenyen küzdjön a régi, önmagát túlélt alépítménynek és régi felépítményének felszámolásáért. Mielőtt a felépítmény lemond arról a kisegítő szerepéről, mielőtt a felépítmény a maga alépítménye aktív védelmének álláspontjáról arra az álláspontra helyezkedik, hogy közömbös magatartást tanúsít saját alépítménye irányában, hogy egyforma magatartást tanúsít az osztályok irányában, legott elveszti felépítmény minőségét és megszűnik felépítmény lenni.

A nyelv ebben a vonatkozásban gyökeresen különbözik a felépítménytől. A nyelvet nem ez vagy az az alépítmény, régi vagy új alépítmény hozza létre egy adott társadalmon belül, hanem századok folyamán a társadalom történetének és az alépítmények történetének egész menete. A nyelvet nem egy valamelyik osztály hozza létre, hanem az egész társadalom, a társadalom valamennyi osztálya, száz meg száz nemzedék erőfeszítése. A nyelv nem egy valamelyik osztály szükségleteinek kielégítésére jön létre, hanem az egész társadalom, a társadalom valamennyi osztálya szükségleteinek kielégítésére. Éppen ezért a nyelv mint a társadalom számára egységes és a társadalom valamennyi tagja számára közös, ösztönei nyelv jön létre.

Ennélfogva a nyelvek, mint az emberek érintkezési eszközeinek kiszolgáló szerepe nem abban áll, hogy egy osztályt szolgáljon ki a többi osztályok rovására, hanem hogy egyformán kiszolgálja az egész társadalmat, a társadalom valamennyi osztályát. Éppen ez a magyarázata annak, hogy a nyelv egyformán kiszolgálja a régi, haladó rendet és az új, felemelkedőben lévő rendet, mind a régi, mind az új alépítményt, mind a kizsákmányoltakat. Mind pedig a kizsákmányoltakat.

Senki előtt sem titok az a tény, hogy az orosz nyelv ugyanolyan jól kiszolgálta az orosz kapitalizmust és az orosz burzsoá kultúrát az Októberi Forradalom előtt, mint ahogy ma kiszolgálja a szocialista rendet és az orosz társadalom szocialista kultúráját. Ugyanezt kell mondani az ukrán, a bjelorusz, az izzég, a kazah, a grúz, az örmény, az észt, a lett, a litván, a moldován, a tatár, az azerbajdzsáni, a baskir, a türkmén nyelvről és a szovjet nemzetek többi nyelvéről, amelyek ugyanolyan jól kiszolgálták a nemzetek régi burzsoá rendjét, mielőtt ahogyan kiszolgálják az új, szocialista rendet.

Másként nem is lehetséges. A nyelv éppen azért van, éppen azért jött létre, hogy szolgálja a társadalmat mint egészet, az emberek érintkezésének eszközeként,

hogy közös legyen a társadalom tagjai számára, és egységes a társadalom számára, egyformán szolgálja a társadalom tagjait, függetlenül osztályhelyzetüktől. Mielőtt a nyelv letér erről az egész népet átfogó állásponttól, mielőtt a nyelv valamilyen szociális csoportot előnyben és támogatásban részesít a társadalom többi szociális csoportja rovására, legott elveszíti a maga minőségét, megszűnik az emberi érintkezés eszköze lenni a társadalomban, valamely szociális csoport zsargonjává válik, lefokozza és pusztulásra ítéli magát.

A nyelv e tekintetben elvileg különbözik a felépítménytől, nem különbözik azonban a munkaeszközöktől, teszem azt, a gépektől, amelyek egyaránt szolgálják mind a kapitalista, mind pedig a szocialista rendet.

Továbbá: A felépítmény annak az egy korszaknak a terméke, amelynek folyamán az adott gazdasági alap élt és működött. Éppen ezért a felépítmény rövidéletű, megszűnik és eltűnik az adott alap megszűnésével és eltűnésével.

Ezzel szemben a nyelv a korszakok egész sorának terméke, amelyek folyamán kialakul, gazdagodik, fejlődik, csiszolódik. Ezért a nyelv hasonlíthatatlanul tovább él, mint bármelyik alap és bármelyik felépítmény. Ez tulajdonképpen a magyarázata annak, hogy nemcsak egyetlen alapnak és felépítménynek születése és megszűnése, de több alap és az azoknak megfelelő felépítmények megszűnése sem vezet a történelemben egy adott nyelv megszűnésére a nyelv szerkezetének megszűnésére és új nyelv születésére új szókincsel, új nyelvtani szerkezettel.

Puskin halála óta több mint száz esztendő telt el. Ez alatt az idő alatt Oroszországban megszűnt a hűbéri rend, a kapitalista rend és egy harmadik rend keletkezett — a szocialista rend. Így tehát két alap szűnt meg felépítményével együtt és új, szocialista alap keletkezett a maga új felépítményeivel. Mindamellett, ha például az orosz nyelvet nézzük, ez alatt a hosszú idő alatt semmilyen törést sem szenvedett és a mai orosz nyelv, szerkezetét tekintve, alig különbözik Puskin nyelvétől.

Mi változott meg ez alatt az idő alatt az orosz nyelvben? Az orosz nyelv szókincse ez idő alatt jelentősen kibővült, a szókincsből nagyszámú elavult szó eltűnt, sok szó jelentése megváltozott; megjavult a nyelv nyelvtani szerkezete. Ami a puskin nyelv szerkezetét, a nyelv nyelvtani szerkezetét és alapvető szókincsét illeti, az lényegében megmaradt, mint a modern orosz nyelv alapja. És ez teljesen érthető. Valóban, mi szükség van arra, hogy a nyelv meglévő szerkezetét, nyelvtani szerkezetét és alapvető szókincse minden egyes forradalmi átalakulás után megsemmisüljön és helyébe új lépjen, amint ez a felépítménnyel rendszerint történik? Kinek van arra szüksége, hogy a „viz”-et, „föld”-et, „hegy”-et, „erdő”-t, „hal”-at, „ember”-t, „menni”-t, „csinálni”-t, „termelni”-t, „kereskedni”-t, stb.-t ne víznek, földnek, hegynek, stb.-nek nevezzék, hanem valahogy másként. Kinek van arra szüksége, hogy a szavak ragozása a nyelvben és a szavak fűzése a mondatban ne a fennálló, hanem egy egész más nyelvtan szerint történjen? Mi haszna van a forradalomnak a nyelv ilyen forradalmi átalakulásában? A történelem általában véve nem tesz semmi lényegeset különleges szükségesség nélkül. Felmerül a kérdés, mi szükség van az ilyen nyelvi forradalomra, ha egyszerűen bebizonyosodott, hogy a meglévő

nyelv és annak szerkezete alapjában véve teljesen alkalmas az új rend szükségleteinek kielégítésére? Néhány év alatt megsemmisíteni és újjal cserélni fel a régi felépítményt, lehetséges és szükséges, hogy teret adjunk a társadalom termelőerőinek kifejlődésére, de hogyan lehet megsemmisíteni a meglévő nyelvet és néhány esztendő alatt új nyelvet építeni helyébe anélkül, hogy ne vigyunk anarchiát a társadalmi életbe, hogy ne idézzük fel a társadalom szétesésének veszélyét. Ilyenfajta feladatot csak Don Quijotek tűzhetnek maguk elé.

Végül — még egy gyökeres különbség van a felépítmény és a nyelv között. A felépítmény nem áll közvetlen kapcsolatban a termeléssel, az ember termelő tevékenységével. Csak közvetve, a gazdasági életen keresztül, az alépítményen keresztül van kapcsolata a termeléssel. Éppen ezért a felépítmény a termelőerők fejlődésének színvonalában beállott változásokat nem egyszerre és nem közvetlenül, hanem az alépítményben végbement változások után, a termelésben történt változások, az alépítményben mar végbement változásokon keresztül tükrözi. Ez azt jelenti, hogy a felépítmény hatóköre szűk és korlátozott.

Ezzel szemben a nyelv közvetlen kapcsolatban áll az ember termelő tevékenységével és nemcsak termelő tevékenységével, hanem az ember minden egyéb tevékenységével is, munkájának valamennyi területén, a termeléstől az alépítményig, az alépítménytől a felépítményig. Éppen ezért a nyelv egyszerre és közvetlenül tükrözi a termelésben beállott változásokat, nem várja meg az alépítményben bekövetkező változásokat. Éppen ezért a nyelv hatóköre, minthogy a nyelv az ember tevékenység valamennyi területét átfogja, sokkal szélesebb és sokoldalúbb, mint a felépítmény hatóköre. Mi több, majdnem határtalan.

Mindenekelőtt ez a magyarázata annak, hogy a nyelv, különösen a szókészlete, majdnem szakadatlan változás állapotában van. Az ipar és a mezőgazdaság, a kereskedelem és a közlekedés, a technika és a tudomány állandó fejlődése megköveteli a nyelvtől szókincsének kiegészítését olyan új szavakkal és kifejezésekkel, amelyek szükségessé teszik munkájához. És a nyelv közvetlenül tükrözi ezeket a szükségleteket, új szavakkal egészíti ki szótárát, tökéletesíti nyelvtani szerkezetét.

Vagyis:

a) marxista nem tekintheti a nyelvet felépítménynek az alépítményen,

b) aki a nyelvet a felépítményvel összekeveri, az komoly hibát követ el.

Kérdés: Igaz-e, hogy a nyelv mindig osztályjellegű volt és marad, hogy a társadalom számára közös és egységes osztályonkívüli, ösztönei nyelv nem létezik?

Válasz: Nem, nem igaz.

Nem nehéz megérteni, hogy abban a társadalomban, ahol nincsenek osztályok, szó sem lehet osztálynyelvről. Az ösközöségi nemzeti rend nem ismert osztályokat, következésképpen nem lehet ott osztálynyelv sem — a nyelv ott az egész közösség számára közös, egységes volt. Az az ellenvetés, hogy osztályon minden ember közös, így az ösközöségi is érthető, — nem ellenvetés, hanem a további fejlődést illeti, a nemzeti nyelvektől a törzsi nyelvekhez, a törzsi nyelvektől a népek nyelvéhez, a népek nyelvtől a nemzeti nyelvekhez, — a nyelv, mint az emberek érintkezésének eszköze a társadalomban, a fejlődés minden szakaszában közös és egységes volt a társadalom számára, egyenlő módon szolgálta

társadalom tagjait, függetlenül azok társadalmi helyzetétől.

Nem a rabszolgaor és a középkor birodalmaira gondolok itt, mint például Cyrus és Nagy Sándor, vagy Caesar és Nagy Károly birodalmára, amelyeknek nem volt saját gazdasági alépítményük, amelyek ideiglenes és nem tartós katonai s közigazgatási egyesülések voltak. Ezeknek a birodalmoknak nemcsak nem volt, de nem is lehetett a birodalom számára egységes és a birodalom minden tagja számára érthető nyelve. Ezek a birodalmak a maguk életét élő és saját nyelvükön beszélő törzsek és népek konglomerátumai voltak. Következésképpen nem az ilyen és ezekhez hasonló birodalmakra gondolok, hanem azokra a törzsekre és népekre, amelyek ezeket a birodalmakat alkották, amelyeknek megvolt a maguk gazdasági alépítménye, megvoltak a régiók kialakult nyelveik. A történelem azt tanítja, hogy ezeknek a törzseknek és népeknek nyelvei nem osztálynyelvek, hanem ösztönei, a törzsek és népek számára közös és érthető nyelvek voltak.

Persze, voltak emellett dialektusok, helyi nyelvjárások, de ezeknek fölébe emelkedett és ezeket magának alárendelte a törzs vagy a nép egysége és közös nyelve.

A továbbiakban, a kapitalizmus megjelenésével, a hűbéri széttagoltság felszámolásával és a nemzeti piac kialakulásával a népek nemzetekké fejlődtek, a népek nyelvei pedig nemzeti nyelvekké. A történelem azt tanítja, hogy a nemzeti nyelvek nem osztálynyelvek, hanem ösztönei nyelvek, közősek a nemzet valamennyi tagja és egysége az egész nemzet számára.

Fent szó volt arról, hogy a nyelv, mint az emberek érintkezésének eszköze a társadalomban, egyenlően szolgálja a társadalom valamennyi osztályát és e tekintetben sajátos közömböséget tanúsít az osztályok iránt. Ez emberek, az egyes társadalmi csoportok, az osztályok azonban korántsem közömböse: a nyelv irányában. Igyekszik a nyelvet a saját érdekében felhasználni, reaktív szeritenti saját szókincsét, saját különleges műszavakat, különleges kifejezéseket. Különösen kitűnik e tekintetben a néptől elszakadt és a népet gyűlöelő vagyos osztályok szűk vezető rétegei: a nemzeti arisztokrácia, a burzsoázia felsőrétegei. „Osztály”-dialektusok, zsargonok, szlón-nyelvek” jönnek létre. Az irodalomban ezeket a dialektusokat és zsargonokat nem ritkán helytelenül nyelveknek minősítik: „nemzeti nyelv”, „burzsoá nyelv” — szemben a „proletár-nyelvvél”, a „paraszt-nyelvvél”. Ezen az alapon, bármilyen furcsa is ez, egyes elvtársaink a következtetésre jutottak, hogy a nemzeti nyelv fikció, hogy a valóságban csupán osztálynyelvek léteznek.

Ugy gondolom, hogy ez a lehető leghibásabb következtetés. Tekinthető-e ezek a dialektusok és zsargonok nyelveknek? Semmi esetre sem. Nem tekinthetők először is azért, mert ezeknek a dialektusoknak és zsargonoknak nincs saját nyelvi szerkezetük és alapvető szókincsük, — mindezt a nemzeti nyelvből kölcsönzik. Nem tekinthetők, másodsor, azért, mert ezek a dialektusok és zsargonok szűk körben használatosak, valamely osztály szűk felső rétegének tagjai között, s egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy az emberek érintkezésének eszközeül szolgáljanak a társadalom egész számára. Mijük is van valójában ezeknek a dialektusoknak és zsargonoknak? Van: az arisztokrácia, vagy a burzsoázia felső rétegeinek sajátos ízlését tükröző, sajátos szavakból álló készletük; néhány mesterkél, gálans kifejezésük és fordulatok, amelyek mentesek a

A kefégyár gazdagodott a géppark.

Ha a Kefegyár elhalad, minden állapítható, hogy Kívül zöld szőnyegnek a gondozott pedig (a nyitott a ható) stancoló, fészítő gépek mellett egy akarattal folyó lyik és egyre nagy nek alátamasztás hogy az üzemi juttat első feléves ter

Hósi

Ezelőtt öt évvel volt így. Kérdezt József elvtársat a szivesen elmagy helyzetet. Romokba gyár, leégett az gépek. A drága an vert félig elpusztú hamu alatt. Ugy hogy a németek k lesz olyan erő, an alálásból, a pusztú termelésbe beállít. Ugy nézett ki ez dültség, de akkor P munkástársai vissz ba és szabad ember zákeztek a munka gépházat és a k meg, majd a lakat sorra. Ennek elkés fontos volt, mert e hettek a gépek kij szű és kemény küz lépésről-lépésre sike esztergapatot, két gépet és felszerelt szijakat. A motor dották meg, hogy dinamóit Péteri elvt szolgáltatta aztán a ben az áramot.

Újjász

A lakatosműhely dőött el tulajdonú újjászületése. Az roncsgepek Péteri, Vass elvtárs kemé lassan átalakultak, melésbe. Először es töltötték meg, aztán eljutottak mindenho be, a felfelgőzöbba, a folyamát még tart. Eddig összesen tak rendbe, köztük részt, három kaparó gépet. Ebből az öt évére, főleg április felajánlásokra 7 géppark 18 százalék cselekedet ez. Való arról, hogy építette, gyárat a kommunis res újító Péteri Józ hét lakatos.

Negyven hozták r

Pedig egy cseppje egy ilyen ócska gé hozatala, megjavítás többszáz órai munk Péteri elvtársan kiv Kádár elvtárs is t mondani. Először me a rozsdától. Aztán k alkatrészeket, a esz kemény feladat ez. A része ugyanis már a hogy egy cseppet se kább be eszakad. Ily lyeket és a fűrésze ni. Ha ez kész van, a elkészítése, kieszterg zik, majd a gép fel már Vass elvtárs laka végzik. Ellátják a me pet lehozóval, kötfe szükséges felszerelés folyamat alatt minde got felhasználnak. Ez kívül, hogy állandó ge li az üzemi kapacitá összegű megtakarítás. Negyven gépet állít a többiek is egymá sorra. A színből, a r mindig besorolásra gip. Most úgy a tömő lagfűrészt van javítá fűrészgépet, a marót rozsda.

A cél — mond

nemzeti nyelv „durva” kifejezéseitől és fordulataitól; végül néhány idegen szó. Tehát minden, ami alapvető, azaz a szavak túlnyomó többsége és a nyelvtani szerkezet az őssznépi, nemzeti nyelvből került ki. Következésképpen a dialektusok és zargonok az őssznépi nemzeti nyelv elágazásai, amelyeknek semmiféle nyelvi önállóságuk sincs és tengődésre vannak ítélve. Azt gondolni, hogy a dialektusok és zargonok önálló nyelvekké fejlődhetnek, amelyek képesek kiszorítani a nemzeti nyelvet és annak helyére lépni, — annyit, mint elveszteni a történelmi perspektívát és letérni a marxizmus álláspontjáról.

Marxra hivatkoznak, „A szent Max” című művéből idéznek, ahol az áll, hogy a burzsoáknak „saját nyelvük” van, hogy ez a nyelv a „burzsoázia terméke”, hogy ezt áthatja a merkantilizmus, az adás-vétel szelleme. Egyes elvtársaink ezzel az idézettel akarják bizonyítani, hogy Marx a nyelv „osztályjellege” mellett foglalt állást, hogy tagadta az egységes nemzeti nyelv létezését. Ha ezek az elvtársak tárgyilagosan fogták volna fel feladatukat, egy másik helyet is idéznék kellett volna, ugyancsak „A szent Max” című műből, ahol Marx az egységes nemzeti nyelv kialakulása útjainak kérdését érintve, arról beszél, hogy a dialektusok egységes nemzeti nyelvvé koncentrálnak a gazdasági és politikai koncentráció következtében.

Következésképpen Marx elismerte az egységes nemzeti nyelvnek mint magasabbrendű formának szükségességét, amelynek a dialektusok, mint alacsonyabb formák, alá vannak rendelve.

Mit jelenthet ilyen esetben a burzsoa nyelv, amely Marx szavai szerint „a burzsoázia terméke”? Ugyanolyan nyelvet tekintette-e Marx ezt, mint a külön nyelvi szerkezettel bíró nemzeti nyelvet? Ilyen nyelvet tekinthette-e azt? Természetesen nem! Marx egyszerűen azt akarta mondani, hogy a burzsoák kalmár szókincsükkel beszennyezték az egységes nemzeti nyelvet, hogy a burzsoáknak megvan a saját kalmár zargonjuk. Kitérnek tehát, hogy ezek az elvtársak elferdítették Marx álláspontját. Mégpedig azért ferdtették el, mert Marxot nem marxisták módjára, hanem a dolog lényegébe be nem hatolva, mechanikus módon idézték.

Hivatkoznak Engelsre, idézik „A munkásosztály helyzete Angliában” című könyvéből, hogy „...az angol munkásosztály az idők folyamán egészen más néppé lett, mint az angol burzsoázia”, hogy „a munkások más dialektust beszélnek, más eszméik és képzetek, más szokásaik és erkölcsi élveik, más vallásuk és politikájuk van, mint a burzsoáziának”. Ennek az idézetnek alapján egyes elvtársak arra a következtetésre jutnak, hogy Engels tagadta az őssznépi, nemzeti nyelv szükségességét, hogy ő — lám — a nyelv „osztályjellegének” álláspontján volt. Igaz ugyan, hogy Engels itt nem nyelvről, hanem dialektusról beszélt, mivel teljesen tisztában van azzal, hogy a dialektus, mint a nemzeti nyelv kiágazása, nem léphet a nemzeti nyelv helyébe. Ezeknek az elvtársaknak azonban úgy látszik, nem nagyon van nyükre, hogy a nyelv és dialektus közötti különbség van...

Nyilvánvaló, hogy az idézetet nem helyénvalóan hozták fel, mert hiszen Engels itt nem „osztálynyelvekről” beszél, hanem főként osztály-eszmékről, képzetekről, szokásokról, erkölcsi elvekről, vallásról, politikáról. Teljesen helyes az, hogy a burzsoák, illetőleg a proletárok eszméi, képzetek, szokásai, erkölcsi elvei, vallása, politikája merőben ellentétesek. De hogy kerül ide a nemzeti nyelv, vagy a nyelv „osztályjellege”? Talán a társadalomban meglévő osztályellentét tényérvül szolgálhat a nyelv „osztályjellege” mellett vagy az egységes nemzeti nyelv szükségessége ellen? A marxizmus azt tanítja,

hogy a nyelv közössége egyike a nemzet legfontosabb ismérveinek, ugyanakkor azonban jól tudja, hogy a nemzeten belül osztályellentétek vannak. Elismerik-e az említett elvtársak ezt a marxista tételt?

Hivatkoznak Lafarguera és rámutatnak arra, hogy Lafargue „Nyelv és forradalom” című cikkében elismeri a nyelv „osztályjellegét”, hogy állítólag tagadja az őssznépi nemzeti nyelv szükségességét. Ez nem igaz. Lafargue valóban beszél „nemzeti” vagy „arisztokratikus” nyelvről és a társadalom különféle rétegeinek „zargonjáról”. Ezek az elvtársak azonban elfelejtik, hogy Lafargue, akikt nem érdekelt a nyelv és a zargon különbségének kérdése és a dialektusokat hol „mesterkelt nyelvek”, hol meg „zargonok” nevezi, határozottan kijelenti brossurájában, hogy „az arisztokráciát megkülönböztető mesterkelt nyelv... abból az őssznépi nyelvből vált ki, amelyen a burzsoák és az iparosok, a város és falu beszélt”.

Lafargue tehát elismeri az őssznépi nyelv létezését és szükségességét, s ugyanakkor teljesen megérti az „arisztokratikus nyelv” és a többi dialektus és zargon alárendelt jellegét és függőségét az őssznépi nyelvtől.

Kiderül, hogy a Lafarguera történet hivatkozás nem talál célba.

Hivatkoznak arra, hogy Angliában az angol hűbérurak egyidőben „századokon át” francia nyelven beszéltek, míg az angol nép angol nyelven beszélt, hogy ez a körülmény érv a nyelv „osztályjellege” mellett és az őssznépi nyelv szükségessége ellen. Ez azonban nem érv, hanem valami anekdóta-féle. Először is francia nyelven akkoriban nem valamennyi hűbérúr beszélt, hanem a királyi udvarban és a grófságokban élő angol hűbérurak jelentéktelen felső rétege. Másodsor, ők sem holmi „osztálynyelven” beszéltek, hanem a közönséges, őssznépi francia nyelven. Harmadsor, mint tudjuk, ez a francia nyelvvél folytatott különködés később nyomtalanul eltűnt és átadta helyét az őssznépi angol nyelvnek. Azt gondolják ezek az elvtársak, hogy az angol hűbérurak „évszázadokon át” tolmácsok útján értették meg magukat az angol néppel, hogy nem használták az angol nyelvet, hogy akkoriban nem volt őssznépi nyelv, hogy abban az időben Angliában a francia nyelv több volt holmi szalonnyelvnél, amely csupán az angol arisztokrácia felső rétegének szűk körében divott? Hogy lehet ilyen anekdóta-jellegű „érvek” alapján tagadni az őssznépi nyelv meglétét és szükségességét?

Az orosz arisztokraták egyidőben a cári udvarban és a szalonokban szintén szórakoztak a francia nyelvvél. Bűszkélkedtek azzal, hogy amikor oroszul beszélnek, francia módra dadognak, hogy csak francia akcentussal tudnak oroszul beszélni. Azt jelentik-e, hogy Oroszországban abban az időben nem volt őssznépi orosz nyelv, hogy az őssznépi nyelv abban az időben fikció volt, az „osztálynyelvek” ellenben valóság?

Elvtársaink itt legalább is két hibát követnek el.

Az első hiba abban áll, hogy a nyelvet összekeverik a felépítménnyel. Azt gondolják, hogy ha felépítmény osztályjellegű, a nyelv sem lehet őssznépi, hanem osztályjellegűnek kell lennie. De már fentebb megmondtam, hogy a nyelv és a felépítmény két különböző fogalom, hogy marxista nem keverheti össze őket.

A második hiba abban rejlik, hogy ezek az elvtársak a burzsoázia és a proletáriátus érdekelték ellentétét, éles osztályharcukat a társadalom szétesésének, az ellentétes osztályok közötti mindentféle kapcsolatok megszakadásának tekintik. Ugy vélik, hogy mivel a társadalom szétesett és nincs többé egységes társadalom, csupán osztályok vannak, nincs szükség

az egész társadalom számára egységes nyelvre, nincs szükség nemzeti nyelvre sem. Mi marad hát, ha a társadalom szétesett és nincs többé őssznépi nemzeti nyelv? Megmaradnak az osztályok és „osztálynyelvek”. Ez úgy értendő, hogy minden egyes „osztálynyelvnek” meglesz a saját „osztálynyelvtana” — lesz „proletárnyelvtan”, „burzsoa”-nyelvtan. Persze ilyen nyelvtanok a valóságban nincsenek, ez azonban nem bántótalantja el ezeket az elvtársakat: ők hiszik, hogy ilyen nyelvtanok majd megjelennek.

Voltak nálunk egyidőben olyan „marxisták”, akik azt állították, hogy az országunkban az Októberi Forradalom után maradt vasutak burzsoájellegűek, hogy hozzánk, marxistákhoz nem méltó használni őket, hogy fel kell szagatni őket és új „proletár”-vasutakat kell építeni. Ezek a „marxisták” ezért a „trogolodita” (barlanglakó) caufnevet kapták.

Érthető, hogy a társadalomra, az osztályokra, a nyelvre vonatkozó ilyen primitív, anarchista nézetnek semmi köze a marxizmushoz. Ez a nézet azonban kétségkívül létezik és még mindig él egyes eltévelyedett elvtársaink fejében.

Természetesen nem igaz az, hogy az éles osztályharc folytán a társadalom szétesett olyan osztályokra, amelyek nincsenek többé gazdaságilag egybekapcsolva egymással egy társadalomban. Ellenkezőleg. Amíg a kapitalizmus létezik, a burzsoák és a proletárt a gazdasági élet minden szála egymáshoz kapcsolja, mint az egységes kapitalista társadalom részeit. A burzsoák nem élhetnek és nem gazdagodhatnak, ha nem állanak rendelkezésükre bér munkások, a proletárok nem élhetnek, ha nem vállalnak bér munkát a kapitalistáknál. A burzsoák és a proletárok közti mindennemű gazdasági kapcsolat megszűnése mindennemű termelés megszűnését jelenti, mindennemű termelés megszűnése viszont a társadalomnak, maguknak az osztályoknak pusztulására vezet. Érthető, hogy egyetlen osztály sem akarja megsemmisítenek kitenni magát. Eppen ezért bármily éles is az osztályharc, nem vezethet a társadalom szétesésére. Csupán a marxizmus kérdéseiben való tudatlanság és a nyelv természetének teljes megismerése sugalmazhatta egyes elvtársainknak a társadalom széteséséről, az „osztálynyelvekről”, az „osztálynyelvtanokról” szóló mesét.

Hivatkoznak továbbá Leninre és arra emlékeztetnek: Lenin elismerte, hogy a kapitalizmusban két kultúra létezik — burzsoa és proletár kultúra —, hogy a nemzeti kultúra jelszava a kapitalizmusban nacionalista jelszó. Mind ez igaz és Leninnek ebben teljesen igaza van. Mi köze azonban ehhez a nyelv „osztályjellegének”? Amikor ezek az elvtársak Leninnek azokra a szavakra hivatkoznak, amelyek szerint a kapitalizmusban két kultúra létezik, nyilvánvalóan, azt akarják sugalmazni az olvasónak, hogy a két kultúra — a burzsoa és a proletár kultúra — megléte a társadalomban azt jelenti, hogy a nyelvnek is kettőnek kell lennie, minthogy a nyelv kapcsolatban áll a kultúrával, — következésképpen Lenin tagadja az egységes nemzeti nyelv szükségességét, következésképpen Lenin az „osztálynyelvek” mellett van. Ezeknek az elvtársaknak hibája abban áll, hogy a nyelvet azonosítják és összekeverik a kultúrával. Márpedig a kultúra és a nyelv — két különböző dolog. A kultúra lehet burzsoa és szocialista kultúra, ezzel szemben a nyelv, mint az érintkezés eszköze, mindig őssznépi nyelv és a burzsoa kultúrát is, a szocialista kultúrát is szolgálhatja. Vajjon nem tény-e, hogy az orosz, az ukrán, vagy az üzbég nyelv épp olyan jól szolgálja most a szocialista kultúrát, mint az Októberi Forradalom előtt a burzsoa kultúrát szolgálta? Ezek az elvtársak tehát mélysegesen tévednek, amikor azt

állítják, hogy a két különböző kultúra léte két különböző nyelv kialakulására és az egységes nyelv szükségességének tagadására vezet.

Két kultúráról beszélve, Lenin éppen abból a tételből indult ki, hogy a két kultúra létezése nem vezethet az egységes nyelv tagadásához és két nyelv képződéséhez, hogy a nyelvnek egységesnek kell lennie. Amikor a bundisták azzal kezdték vádolni Lenint, hogy tagadja a nemzeti nyelv szükségességét és a kultúrát „nemzetnélkülinek” fogja fel, Lenin — mint tudjuk — élesen tiltakozott ez ellen és kijelentette, hogy a burzsoa kultúra ellen harcol és nem a nemzeti nyelv ellen, amelynek szükségességét vitathatatlannak tartja. Furcsa, hogy néhány elvtársunk a bundisták nyomdokába lép.

Ami az egységes nyelvet illeti, aminek szükségességét Lenin állítólag tagadja, meg kellene hallgatni Lenin következő szavait: „Az emberi nyelv az érintkezés legfontosabb eszköze. A nyelv egysége és akadálytalan fejlődése egyik legfontosabb feltétele a modern kapitalizmusnak megfelelő valóban szabad és széleskörű kereskedelmi forgalomnak és a lakosság egyes osztályok szerinti szabad és széleskörű csoportosulásának”.

Kiderül, hogy a tisztelt elvtársak eltorzították Lenin nézetét.

Végül, Sztálinra hivatkozva, idézetet hoznak Sztálintól, amely szerint „a burzsoázia és nacionalista pártjai voltak és maradtak ebben az időszakban az ilyen nemzetek vezető ereje”. Ez teljesen helyes. A burzsoázia és nacionalista pártjai vezetik valóban a burzsoa kultúrát épp úgy, mint ahogy a proletáriátus és nemzetközi pártja vezeti a proletár kultúrát. De mi keresnivalója van itt a nyelv „osztályjellegének”? Vajjon ezek az elvtársak nem tudják, hogy a nemzeti nyelv a nemzeti kultúra formája, hogy a nemzeti nyelv a burzsoa kultúrát is, a szocialista kultúrát is szolgálhatja? Vajjon elvtársainknak nincs tudomásuk a marxistáknak arról az ismert meghatározásáról, amely szerint: a mai orosz, ukrán, bjelorusz és más kultúrák tartalmukat tekintve szocialista, formájukra, vagyis nyelvükre nézve nemzeti kultúrák? Egyértelmű-e ezzel a marxista meghatározással?

Elvtársaink hibája itt az, hogy nem látják a különbséget a kultúra és a nyelv között és nem értik, hogy a kultúra, tartalmát tekintve, változik a társadalom fejlődésének minden új szakaszával, míg a nyelv alapjában ugyanaz a nyelv marad s egyelőn szolgálja a mind az új kultúrát, mind a régi.

- Igy tehát:
- a) a nyelv mint az érintkezés eszköze, mindig egységes volt és marad a társadalom számára és közös a társadalom tagjai számára;
 - b) a dialektusok és zargonok létezése nem tagadja, hanem megerősíti az őssznépi nyelv létét, amelynek elágazásai, s amelyeknek alá vannak rendelve;
 - c) a nyelv „osztályjellegének” formulája hibás, nem-marxista formula.

Kérdés: Melyek a nyelv jellemző ismertetőjelei?

Felelet: A nyelv a társadalmi lét mindig működő társadalmi jelenségének sorába tartozik. A társadalom keletkezésével és fejlődésével keletkezik és fejlődik. Elhal a társadalom elhalásával együtt. A társadalmon kívül nincs nyelv.

Ezért a nyelvet és fejlődési történetét csak abban az esetben lehet megérteni, ha szoros kapcsolatban tanulmányozzák a társadalom történetével — annak a népnek a történetével, amely a tanulmányozott nyelv és amely

ennek a nyelvnek alkotója és hozója.

A nyelv szerszám, eszköz, melynek segítségével az emberek érintkeznek egymással, kicserélik gondolataikat és kölcsönösen megértik egymást. A nyelv, minthogy közvetlen kapcsolatban áll a gondolkodással, regisztrálja és szavakban, szavakból összetett mondatokban lerögzíti a gondolkodás munkájának eredményét, az ember megismerő tevékenységének vívmányait és így lehetővé teszi a gondolatcserét az emberi társadalomban.

A gondolatok kicserélése állandó és létfontosságú szükséglet, minthogy nélkülül lehetetlenség az emberek együttes tevékenységét megszervezni a természet erői elleni harcban, a szükségés anyagi javak megteremtéséért vívott harcban, lehetetlen sikereket elérni a társadalom termelő tevékenységében — közetkezésésképpen lehetetlen magának a társadalmi termelésnek a létezése. Ebből következik, hogy olyan nyelv nélkül, mely érthető a társadalom számára és közös annak tagjai számára, a társadalmi megszunik termelni, szétesik és megszűnik, mint társadalom létezni. Ebben az értelemben a nyelv, az érintkezés eszköze, egyúttal a társadalom harcának és fejlődésének is eszköze.

Amint ismeretes, a nyelv valamennyi szava együttvéve alkotja a nyelv úgynevezett szótári szókészletét. A nyelv szótári szókészletében a legfőbb — az alapvető szókincs, ahová mint annak magva, minden gyökérszó is tartozik. A nyelv alapvető szókincse jóval kevésbé bő, mint a nyelv szótári szókészlete, azonban igen sokáig él, évszázadokon át és a nyelv számára új szavak képzéséhez alapot ad. A szótári szókészlet a nyelv állapotának képét tükrözi: minél gazdagabb és sokoldalúbb a szótári készlet, annál gazdagabb és fejlettebb a nyelv.

A szótári szókészlet azonban egymagában véve, meg nem jelenti a nyelvet — hanem mindenelelőt a nyelv építőanyaga. Mintahogy az építőanyagok az építésnél nem jelentik az épületet, jöhetnek, nélkülül lehetetlen az épületet felépíteni, hasonlóképpen a nyelv szótári szókészlete sem jelenti magát a nyelvet, jöhetnek nélküle semmiféle nyelv sem gondolható el. A nyelv szótári szókészlete azonban igen nagy jelentőségre tesz szert, amikor azt a nyelv grammatikája felhasználja, vagyis a nyelvtan, amely meghatározza a szavak ragozásának, a szófűzésnek szabályait és így a nyelvnek rendszeres és értelmes jellegét ad. A nyelvtan (alaktan és mondattan) a szavak ragozását és a szófűzés szabályainak gyűjteménye. Következésképpen a nyelv a nyelvtan segítségével kap lehetőséget arra, hogy az emberi gondolatokat anyagi nyelvi burkolba öltöztesse.

A nyelvtan megkülönböztető vonása abban áll, hogy megadja a szavak ragozásának szabályait, nem a konkrét szavakat, hanem a szavakat általában, bármilyen konkrétásg nélkül; megadja a mondat szerkesztés szabályait, amikor is nem valamely konkrét mondatot tart szem előtt, például egy konkrét alanyt, egy konkrét állítmányt, stb., hanem általában bármilyen mondatot, függetlenül ennek vagy annak a mondatnak konkrét formájától. Következésképpen a nyelvtan azzal, hogy elvonatkozik az egyestől és konkrétól, mind a szavakban, mind a mondatokban — az általánost ragadja meg, ami a szavak ragozásának és a mondatfűzésnek alapját képezi és ebből nyelvtani szabályokat, nyelvtani törvényeket szerkeszt. A nyelvtan az emberi gondolkodás hosszú elvonatkozott munkájának eredménye, a gondolkodás hatalmas sikereinek jele.

Ebben a tekintetben a nyelvtan a mértanra emlékeztet, amely törvényelt a konkrét tárgyaktól elvonatkozottatva aja meg, a tárgyakat mint konkrétásg nélküli testeket tekinti, s a köztük lévő

A kefégyárban hét lakatos munkája nyomán gazdagodik a géppark, fokozódik a termelés

Ha a Kefegyár sárga épületei előtt elhaladsz, minden túlzás nélkül megállapíthatod, hogy szép ez a gyár. Kívül zöld szőnyeg fut, virágok nyílnak a gondozott park közepén, bent pedig (a nyitott ablakon át jól látható) stancoló, fényező, fogkefékészítő gépek mellett ezernyi hanggal, egy akaratlanul folyik a termelés. Folyik és egyre nagyobb sikerrel. Ennek alátámasztására elég annyit, hogy az üzem június 17-én befejezte az első fél éves tervét.

Hósi munka

Ezelőtt öt évvel persze koránt sem volt így. Kérdezd meg idős Péteri József elvtársat a lakatosműhelyben, ő szívesen elmagyarázza az akkori helyzetet. Romokban hevert az egész gyár, leégtek az épületek, leégtek a gépek. A drága anyag, az is ott hevert félig elpusztulva a töremlék és hamu alatt. Ugy nézett ki minden, hogy a németek kiverése után nem lesz olyan erő, amely a gyárat az aléltásból, a pusztulásból felrázza, a termelésbe beállítsa.

Ugy nézett ki egészen a felszabadulásig, de akkor Péteri József többi munkástársai visszajöttek a gyárba és szabad emberhez méltóan hozzakezdtek a munkához. Először is a gépházat és a kazánt javították meg, majd a lakatosműhelyt vették sorra. Ennek elkészítése különösen fontos volt, mert enélkül nem kezdhettek a gépek kijavításához. Hosszú és kemény küzdelem után szinte lépésről-lépésre sikerült beállítani két esztergapatot, két gyalupatot, fűrőgépet és felszerelni a transzmissziós szjakát. A motor kérdését úgy oldották meg, hogy az áramfejlesztő dinamót Péteri elvtárs átkötötte, ez szolgáltatta aztán az egész műhelyben az áramot.

Újjászületés

A lakatosműhely felállításával kezdődött el tulajdonképpen a gyár újjászületése. Az ócska, leeggett roncsok Péteri, Kádár, Garai, Vass elvtárs kemény munkájával lassan átalakultak, bekerültek a termelésbe. Először csak egy műhelyt töltöttek meg, aztán kettőt, később eljutottak mindenhová a gépműhelybe, a felfeldolgozóba, a csiszolóba. Ez a folyamat még mindig folyik és tart. Eddig összesen 40 gépet hoztak rendbe, köztük négy szarvgűrűrészt, három kaparógépet, 18 tömögépet. Ebből az öt éves terv első évére, főleg április 4-i és május 1-i felajánlásokra 7 gép esik, az egész géppark 18 százaléka. Nagy és hősi cselekedet ez. Valóságos legenda arról, hogy építette, formálta újja a gyárat a kommunista és négyeszeres újtó Péteri József vezetésével hét lakatos.

Negyven gépet hoztak rendbe

Pedig egy cseppet sem könnyű egy ilyen ócska gép roncs újjáélesztése, megjavítása. Több ember többszáz órai munkája kell hozzá. Péteri elvtárson kívül Mizsik és Kádár elvtárs is tud erről sokat mondani. Először meg kell tisztítani a rozsdától. Aztán ki kell szedni az alkatrészeket, a csavarokat. Fogós, kemény feladat ez. A csavarok egy része ugyanis már annyira rozsdás, hogy egy cseppet sem mozdul, inkább beeszkad. Ilyenkor a tengelyeket és a fűrőreszket ki kell fúrni. Ha ez kész van, az új tengelyek elkészítése, kiesztérgelezése következik, majd a gép felszerelése. Ezt már Vass elvtárs lakatosműhelyében végzik. Ellátják a megfáradott gépet leluzóval, kötőféjjel, az összes szükséges felszereléssel. E munkafolyamat alatt minden ócska anyagot felhasználnak. Ez azon a tényen kívül, hogy állandó gépesítéssel emelik az üzem kapacitását, hatalmas összegrű megtakarítást is jelent.

Negyven gépet állítottak be eddig és a többiek is egymásután kerülnek sorra. A színből, a rozsdatemeiöböl mindig besorolásra kerül egy-egy gép. Most újra tömögép, egy szarvgűrűrészt van javítás alatt, de a fűrőszgép, a marót se eszi sokáig rozsdá.

— A cél — mondja Péteri elvtárs — minden rozsdás gép üzembe helyezése, beállítás. Ha ezzel készen leszünk és felépül a még leégett gyár részleg, új gépeket, munkapadokat tervezünk. Olyanná tesszük a gyárat — és itt felesleglen a szeme, — amilyen nem volt még soha.

Igy dolgoznak ők heten, lakatosok a Kefegyárban. Egyszerűen, szorosan. Olyan emberek, akikre Rákosi elvtárs mondta legutóbbi beszédében: el vannak rejtőzve a

gyárnegyedek hétköznapi életébe és nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy minden sikerüket világgá kürtöljék. Így dolgoznak és munkájuk nyomán egyre gazdagodik a gyár, egyre több lesz a tömög-, fűrő-, stancológép, amely mellett az Eidam Jánosné, Mártonné két-háromszáz százalékos napi teljesítménnyel írják a szocializmus győzelmes történelét.

(K. T.)

Arató brigádok alakultak a Vagongyárban

A dolgozók egyöntetű kezdeményezésére aratóbrigádok alakultak a Vagongyárban. A brigádok tagjai a munkás-paraszti szövetség elmélyítését tartják szem előtt. Vasárnap kimennek a földre s segítséget nyújtanak dolgozó parasztságunknak az aratási munkák elvégzésében. Legutóbb a VIII. osztályon alakult ilyen brigád. A brigád tagjai: Miskolci János, Hiripi Sándor, Fazekas Sándor, Lengyel

József, Vasas Sándor, Ilyés Mihály, Puszkás Viktor, Szőnyi János, Geszi Gyula, Terdik János. A brigádok megalakulását a dolgozók többsége nagy lelkesedéssel fogadta. Egyesek azonban, mint Somogyi István, Schiffer László — az ellenség befolyására — nem akarnak részt venni a brigád munkájában. Passzív magatartásukat a dolgozók döntő többsége elítéli.

Rác Gábor elvtárs kommunista példamutatással élen jár a Hajdúsági Bőrgyárban...

— Ahogy a Szovjetunióból hazajöttem, nem sokat gondolkodtam, hanem beléptem másnap a Magyar Kommunista Pártba. Így láttam helyesnek. Már kint is hallottam, hogy milyen eredmények születtek idehaza, újjáépítenek, a dolgozóké a hatalom, aztán megértékes pénztünk van. Hát kellett ennél több? Ugy gondoltam, nagyha már a miénk a hatalom, akkor mutassuk meg azt is, hogy élni is tudunk ezzel a hatalommal. Ezeket mondja Rác Gábor elvtárs, a Hajdúsági Bőrgyár sztahanovista dolgozója, aki tényleg

minél magasabbra emelje s hogy miért, arra is válaszol: — Nem azért kaptam én a kitüntetést, hogy ráüljek, hanem azért, hogy továbbra is büszkén viselhessem. S nemcsak az élmunkás jelvényt, hanem a Párt megbízatását is büszkén fogadja. A Városi Pártválasztmányának és a Magyar Tanácsnak rendes tagja. — Azt se hagyjuk ki, elvtárs, hogy a békebizottság is jó munkát végez az üzemben. Röpgyűlést is tartunk hetenként ketszer. Népevelőnk meg a Szabadság-

szabadulnak a szakmából, ők is élmunkások, sztahanovisták legyenek, vagy legalábbis megközelítsék azokat, az élmunkás színvonalat. Rác elvtárs népi ünnök is. Részt vesz a bírósági tárgyalásokon, ahol ellenségeinket, a szabotőröket, kulákokat ítéli el. Valamikor lefizették a szakbírákat, de most már ilyesmi nem történhet meg. A nép fia bíraskodnak a nép érdekében. Munka közben felelget a kérdésekre, de ezt is abbahagyja, hozzáfog a munkához. Gyorsan siklik keze alatt a bőr. Ma is teljesíti a 170—180 százalékot.

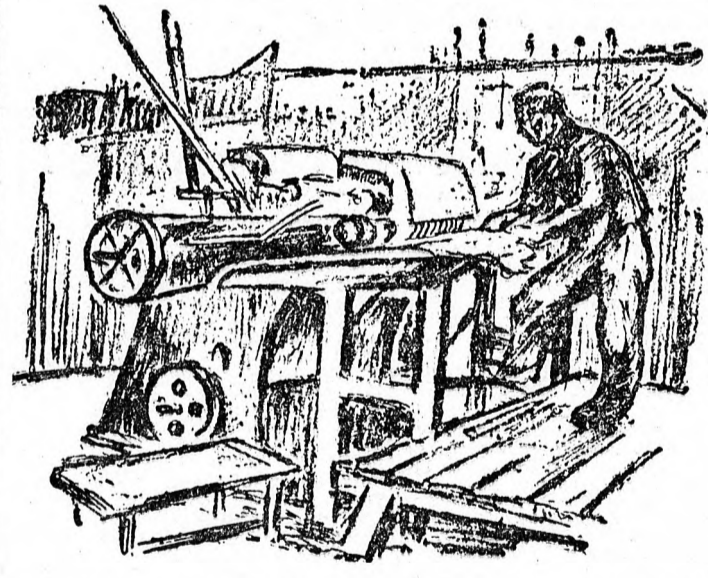
Az üzemek közötti versenyben a püspökladányi Fatelitő NV az első

Az üzemek közötti párosverseny hazánkban elterjedt és vált. Ennek a mozgalomnak keretén belül párosversenyben állnak egymással az ország összes, számszerint négy Fatelitő Nemzeti Vállalatok telepei. A püspökladányi telep már régebben megszerezte az elsőséget, most is elvitte a pálmát. Kitejeljesíti százaléka a telepnek 176, míg a második a dombóvári Fatelitő NV lett, 134 százalékkal. A püspökladányiaknak hatalmas előnyük van s ezt igyekeznek is megtartani, hogy továbbra is az első helyen szerepeljenek.

A mi nagy ünnepünk

A hajnal bíbor fényében szinte égett a főváros. Az új, szebbnél szebb díszítések a vonatokkal érkező ifjúsági csoportok mind az ifjúság lelkes ünnepét, az egységesítő kongresszus első napját jelezték. Én, amint a fővárosban szétnéztem érzem, hogy ez az ünnep a mi ünnepünk, az ifjúságé. Boldog voltam. Délután az Operaház előtt sétáltam és kellemes belső érzés töltött el, hogy oly közel vagyok ifjú testvéreim legjavához, a kongresszus küldöttekhez és a mi szeretett példaképünkhöz, Rákosi pájtáshoz. Szinte innen kívülről is hallottam Rákosi pájtás szavait, aki a mi boldogabb jövőnkéről beszélt. Sok vörösnnyakkendős lelkes útbőrt, ifjú munkást láttam felvonulni a fővárosban, akiknek arcáról, mozdulatáról leolvastam, hogy min-

dig készek harcolni, segítő társai lenni Pártunknak. Mi fiatalok összefogunk, harcolunk jövőnkért a szocializmus győzelméért. Nem pihenünk meg egy pillanatra sem, mert tudjuk, hogy csak bátor harcok közt edződhetünk olyanokká, mint a lenini-sztálini komoszolcok. Most különösen fontos, hogy a mezőgazdaságban dolgozó ifjak helyesen kövessék a Párt irányítását és munkájukat hozzájáruljanak az aratás, eszélés, terménybegyűjtés sikeréhez. Mély benyomást keltett bennem a pesti utazás, a kongresszus s még jobb munkára, tanulásra serkent, hogy a DISZ-nek én is tagja vagyok. Szabadság! MAJSICZ MIKLÓS.

Értesítjük
a vidéki és helybeli vevőinket,
a borkiadás t. hó 29-én, 30-án
és július 1-én
leltározás miatt szünetel
Borkiadást így július 3-án eszközölünk!
Borforgalmi N. O. pinészkete
Debrecen, Széchenyi-utca 49 sz.

HIREK

Várható időjárás: Mérsékelt, időnként élénkebb északnyugati, északkeleti szél. Változó felhőzet, ma többfelé, holnap kevesebb helyen záporos, esetleg zivatar. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

A városi közigazgatási nyugdíjasok családi pótlékban részesülő gyermekek számára a nyári évnegyedre érvényes vasúti arcképes igazolvány kiadását kérhetik. Kérelmeket a debreceni Üzletigazgatósághoz címezve, a városi számvevőségénél kell leadni. A kérelmekhez igazolványként csatolni kell 4 forint befizetését igazoló elismervényt, amit a MÁV Üzletigazgatóság 939.003. számú postaképesítési csekk számláján kell befizetni. További tennivalókra nézve a városi számvevőség ad bővebb felvilágosítást.

Ifjú Vass Ferenc és Linszter Éva jegyesek. M. k. é. h. (x)

Szűcs Erzsébet és dr. Eke László házasságot kötöttek. M. k. é. h. (x)

KIOSZ. Asztalosok részére hétfőn 9-11 óráig sellak- és enyvutalványozás lesz. Nyomató-u. 9. szám alatti. Pénzt és tagkönyvet mindenki hozza magával. Cszimadia szakosztály tízescsoport felépítése hétfőn 5-7-ig az alelnöknél Árpád-tér 34. sz. alatti feltétlenül jelenjenek meg. Felhívjuk azokat, akik a KIOSZ kötelekeiben jelentkeztek MHK-ra, hogy hétfőn 5 órára a MEMOSZ-pályán tréningre és próbára jelenjenek meg.

Falunap lesz vasárnap Zsákán. Több környékbeli község dolgozó parasztsága jön el, így Darvas, Vekerd, Furta, Bakoncszeg, Bihartorda és Nagyrábéből jönnek el a dolgozók, hogy megnézzék a TSZCS-t és az állami gazdaságot, ahol látni fogják majd a két kombájnt munkában. Máris nagy készülődés mutatkozik. A községhez előtti főtereken szabadtéri színpadot állítanak fel. Délután 4 órakor a helyi Román Kultúrszövetség kultúrcsoportja fog műsort adni. Este szabadtéri filmvetítés során bemutatják a „Ludas Matyi” c. magyar filmet.

KIOSZ. Hétfőn, 26-án este fél 7 órakor népdal- és néptáncosok tartanak. A csoportfelelősök 6 órakor jelenjenek meg. Ma könyvtár 9-11-ig nyitva.

Debreceni fiúkereskedelmi iskola 1940. évben végzett hallgatói találkozójukat július 1-én 6 órakor tartják a Vigadóban. Elvárunk. (x)

A debreceni Magyar Fodrászmunkások szakszervezeti csoportja kiértékelte a június 13-án tartott kibővített országos választmányi ülésen hozott határozati javaslatát. A határozati javaslat a fodrász szakmán belül fennálló hibák javítására gyors és határozott intézkedéseket hozott. Harcot indít a munkafegyelmeg sértői ellen. A kollektív szerződés megszegői ellen, valamint adócsalók ellen a legnagyobb szigorral jár el. A lealázó és jogtalan borraló-rendszert gyökeresen és véglegesen felszámolja.

A Debreceni Ruházati Bolt értesíti a város lakosságát, hogy textilüzleteinket folyó hó 29-én és 30-án, míg a konfekciós, kötöttáru- és cipőüzleteinket 29-én leltározás miatt zárva tartjuk. (x)

Dolgozók általános iskolája V., VI., VII., VIII. osztályai nyílnak meg július 3-án a Szent Anna-utca 26. szám alatti állami általános leányiskolában. A tanfolyam ingyenes, órák heti három alkalommal, este 5-9-ig. Jelentkezés az iskola irodájában, délelőtt 8-12-ig, délután 4-7-ig.

Tip-Top tánciskolában este hét órától hangulatos össztánc. Hűtött terem. Garai Gizella táncitanárnő. (x)

A TEHERFUVAR NV labdarúgó csapata ma Józsaán játszik hírvető mérkőzést. A játékosok ma fél 2-re a központi iroda előtt jelenjenek meg.

A debreceni Elektromos Művek üzemi bizottsága ma délelőtt 11 órakor a nagyerdei Leveles-csárda mellett vendégül látja az üzem 200 dolgozójának gyermekeit. Szórakozásról gondoskodás történt. Lesz kultúr-műsor, bábszínház, szalonzene, mely főleg ifjúsági indulókat, szórakoztató műsorszámokat játszik. A kultúr-műsor után szendvicset, cukrászsüteményt, málnaszörpöt szolgáltatnak fel a fiatalok részére, akik bizonyára kellemesen fognak szórakozni az ifjúsági majálison.

Mudra János nyírmártonfalvai lakos két éves Zsuzsanna nevű kisgyermeké a volt Reviczy-tanyán beleesett az egyik vízzel telt gödörbe és megfulladt. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat az irányban: terhelje-e felelősséget a szülőket a kisgyermek haláláért.

Schaff tánciskolájában (Sautcán) 3-án szűnidei táncanfolyam kezdődik. Minden vasárnap össztánc. (x)

Az Országos Magyar Repülő Egyesület Központja június 25-én, vasárnap délelőtt 10 órától kezdődőleg nagyszabású repülőmodell versenyt rendez a nyulási repülőtéren. A verseny látogatása díjtalan. Egyben felkérjük a lakosságot, hogy amennyiben a versenyről elrepült modellt találják, az örsnél, vagy a központban jelentse. Minden modell állami tulajdonság, elmulasztása büntetést von maga után. De megtalálása és beszolgáltatása jutalomban részesül.

A DISZ egyetemi alapszervezete felhívja a tagság figyelmét, hogy a mai ifjúsági naggyűlésre mindenki jelenjen meg. Gyülekezés délután fél 4 órakor az egyetem előtt.

Kassai István elvtárs, a palagyi termelőszövetkezeti vezetőképző iskola előadója és Benedek Mária tegnap délelőtt házasságot kötött.

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége Városi Bizottsága felkéri Debrecen város lakosságát, hogy a mai naggyűlésre, ahol a külföldi delegáció fog beszélni Debrecen ifjúságához, valamint lakosságához, közzétűk a Közmunka Képzési Bizottságának titkára, — erre az alkalomra dekorálják, vagyis lobogózzák fel házaikat vagy üzleteiket.

A Debreceni Ruházati Bolt értesíti a város lakosságát, hogy textilüzleteinket folyó hó 29-én és 30-án, míg a konfekciós, kötöttáru- és cipőüzleteinket 29-én leltározás miatt zárva tartjuk. (x)

Dolgozók általános iskolája V., VI., VII., VIII. osztályai nyílnak meg július 3-án a Szent Anna-utca 26. szám alatti állami általános leányiskolában. A tanfolyam ingyenes, órák heti három alkalommal, este 5-9-ig. Jelentkezés az iskola irodájában, délelőtt 8-12-ig, délután 4-7-ig.

Tip-Top tánciskolában este hét órától hangulatos össztánc. Hűtött terem. Garai Gizella táncitanárnő. (x)

A TEHERFUVAR NV labdarúgó csapata ma Józsaán játszik hírvető mérkőzést. A játékosok ma fél 2-re a központi iroda előtt jelenjenek meg.

A TEHERFUVAR NV labdarúgó csapata ma Józsaán játszik hírvető mérkőzést. A játékosok ma fél 2-re a központi iroda előtt jelenjenek meg.

SPORT

Budapest válogatottja 53:42 arányban vezet az első nap után

Szombaton délután szélcsendes, naposított időben, kissé laza talaj pályán, allg 100 főnyi (1) közönség előtt került sorra a Budapest-Vidék ifjúsági atlétikai viadal. Az első napon néhány jó eredményt értek el a versenyzők. Retezár 110 gáton két-tized másodperccel maradt el az országos ifjúsági csúcstól. Loch kalapácsvetése és Szabolcs gerelyvetése igen értékes. A legérdekesebb versenyt a 3000 méteres síkfutásban láttuk, ahol a vidéki Békés remek hajrával verte Dunait. A váltóban a vidéki csapaton meglátszott, hogy nem volt egyetlen edzésük sem és így a váltásaik rendre nem sikerültek.

Az első nap eredményei:
 400 gát: Ludanyi, Szepesi (Bp)—Andrási, Kelemen (V).
 500 m: Halvay, Pékár (Bp)—Barna, Szepesi (V).
 200 m: Prokop, Peller (Bp)—Ungai, Világosi (V).
 Mágas: Hangya, Kertész (Bp)—Fridrich, Dési (V).
 1500 m: Lencsés Dehény (Bp)—Talahirsek, Vasz (V).
 Kalapács: Loch, Matolcsi (Bp)—Osermák, Merényi (V).

Hármas: Christian, Perlaki (Bp)—Deel, Názal (V).
 400 m: Szentgáli, Somogyi (Bp)—Benétek, Todor (V).
 4x100: Vincze, Horváth, Prokop, Sópéck (Bp)—Kelemen, Világosi, Ungai Pék (V).

Délelőtt rendezik meg külön az 1000 méteres akadályversenyt, mert van jó akadálypálya.

A tegnapi napon az alábbi eredmények voltak:

110 gát: 1. Retezár (Bp) 16.3. 2. Popovits (Bp) 18. — Rúd: 1. Góliná (Vidék) 320 cm, 2. Makai (Bp) 310 — 100 m: 1. Vincze (Bp) 11.5. 2. Pék (V) 11.6. — Kalapács: 1. Loch (Bp) 42.17. 2. Matolcsi (Bp) 40.18. — 500 m: 1. Dömötör (V) 2:06.8. 2. Keeske-méti (V) 2:07.3 — Tavó: 1. Retezár (Bp) 644. 2. Názér (V) 615. — Gerely: 1. Szabolcs (Bp) 54.34. 3. Lukács (V) 50.30. — 3000 m: Békés (V) 9:25. 2. Duna (Bp) 9:28.4. — 4x400: 1. Budapest 3:53.8 2. Vidék 3:43.2.

Az első nap után a pontversenyben 53:42 arányban a budapesti válogatott vezet. A mai napon eldől, hogy a 11 pontos vezetéssel mennyit tud lejaragni a vidéki válogatott.

Indul a Nyári Kupa!

Ma 4 órakor a Stadionban a Phöbus lesz a Honvéd ellenfele

Allg másfél hetes pihenő után indul a főleg NB II-es csapatokból álló Nyári Kupa. Újra kinyílnak a labdarúgópályák, ahol a beköszönő hőségig helyet adjanak a legnépszerűbb sportnak.

A Nyári Kupában résztvesz a D. Honvéd. Újonnan szervezett csapata is. Győzelmi esélyei nincsenek, mert ebben a csoportban indul az NB I-be felkerült Diósgyőri Vasas is, továbbá a kitűnő játékosait képviselő Miskolci MEMOSZ és a Budapesti MTE is. Viszont azt várjuk a debreceni együttestől, hogy a Nyári Kupa együttese között az élvonalban végezzen. Erre megvannak az adottságai, mert csapatában több élvonalbeli játékos is szerepel. A mai találkozóban is ők az esélyesek, mi 4:2-es D. Honvéd győzelmet jósolunk.

Igy áll fel a debreceni csapat: Tormási—Géttler, Gere, Sarkadi—Beluch, Csüllögh—Kömösi, Tekei—Erdélyi, Nyirkos, Vad. A Phöbusban helyet kap több tehetséges fiatal.

A mérkőzés a Stadionban délután 4 órakor kezdődik — az atlétikai versenyre való tekintettel.

Ismét országos csúcs született Hajdúszoboszlón

Három debreceni az indulók között

A vitorlázórepülő III. országos versenyén a harmadik ifjúsági csoport is megkezdte a küzdelmeiket. — Szardán és csütörtökön ugyan nem tudtak felszállni a versenyre, mert a rossz légkörü viszonyok miatt — pénteken azonban egész kitűnő eredményeket értek el a fiatal versenyzők, akik között három debreceni: Tischler Oszkár, Miklósi Sándor és Kiss Imre neveit is felfedeztük.

Pénteken egyébként a 100 km-es céltávrepülést — sebességértékeléssel bonyolították le. E számban Sár László (Diósgyőr) allg néhány hetel ezelőtt állította fel az országos junior és szenior csúcst. Ezt most Marcell László (Dorog) megdöntötte. A régi csúcs 2:05 óra volt, a jelenlegi rekord 1:41 óra. Tehát 24 percet javított az eredményen. Második helyen Ziehermann Antal végzett, ideje 1:55 óra. Harmadik a debreceni Tischler István 2:10 óra, negyedik Miklósi (Debrecen) 2:26 óra. E számban hatan szereztek ezüstkoszort jelvényt.

Ma folytatják a főversenyt.

Kertész, Oláh és Eperjesi nétkül — de a győzelem reményében!

A D. Lokomotív öklözőknek az Olajmunkás lesz ma az ellenfele

A labdarúgás után Debrecenben minden kétséget kizáróan az öklözővívás a legnépszerűbb. Nagy közönséget vonz egy-egy mérkőzés, melyen a nézők talán még hangosabbak is, mint egy labdarúgó rangadón. A közönségnek itt is megvannak a kedvencei, akik közül ugyan egyik-másik lassan elveszti népszerűségét.

A D. Lokomotívna két-három évvel ezelőtt komoly győztes volt. Méltó ellenfél volt a debreceni garda még a legjobbaknak is, sőt az öklöző bajnok Csepelt, valamint a csehszlovák válogatottat is erősen megszorította. Ma bizony csak a híre van már meg a csapatnak, de a tudása megkopott. Ezt bizonyítja az is, hogy az NB II-ben jelenleg az utolsó helyen fesszük.

E szegényteljes szereplése után ma azonban a győzelem reményében szállnak ringbe a debreceni fiúk. Annak ellenére, hogy a nagykanizsai Olajmunkás már több meglepő eredményt ért el, mi is bizunk a debreceni együttesben, mely Kertész, Oláh és Eperjesi sérülése miatt — tartalekosan — így áll fel: K. Nagy, Sándor, Debó, Tóthi, Harangozó Károly, Farkas, Széll. A nagykanizsaiak legjobbjai: Szekszárdi.

Az összecsapást este 8 órakor az Arany Bikában rendezik meg. A mérkőzés vezélsje: Nagy. (Csepel—Debrecen válogatott stb.) Ma emléjük jobb formában lesz.

Jóslatunk 9:7 a D. Lokomotív javára.

A VILLANYGYÁRBAN: 75 SZÁZALÉK!

A debreceni Villanygyárban a Párt és a szakszervezet támogatásával természetesen folytak az MHK próbák. Az üzem dolgozói magukév tették ennek a mozgalomnak a jelentőségét és június 23-ig a Villanygyár bemevezettének 75 százaléka már letette az MHK próbát, de az elkövetkezendő napokban a többi dolgozó is lepróbázik.

A Villanygyár jó példával jár elől és utat mutat a többi üzemek dolgozóinak, hogy a béke védelmének erősítéséhez az MHK próbák letételével is hozzájárul.

REPÜLŐ MODELLVERSENYT

rendeznek ma Debrecenben, a nyulási repülőtéren. 10 órakor lesz az ünnepélyes megnyitása, majd az eredményeket este 6 órakor hirdetik ki.

118 TANÍTÓ RÉSZVÉTELEVEL

testnevelési szakosított tanfolyam kezdődött el az elmúlt heten Debrecenben. A jelentkezettek főleg vidékről jöttek be, akik napi 7 órai gyakorlati és elméleti oktatásban részesülnek. A tanfolyam e hó végeig tart.

MA FOLYTATJÁK

a Stadionban fél 6 órai kezdettel a Budapest—Vidék atlétikai viadalt, melyen az ország legjobb ifjúsági versenyzői indulnak el. Közönsége is lesz a versenynek, mert a küzdelmeket megelőzően a Stadionban bonyolítják le a D. Honvéd—Phöbus labdarúgó mérkőzést.

Ma a következő számokban mérkőzések lesznek az atlétika: 200 m, 400 m, 1500 m, 400 m gát, 1000 m akadály, magasugrás, hármasugrás, súlydobás díszkoszortés, kalapácsvetés, 4x400 m gyorsváltó.

A MAI KÉZILABDA MŰSOR

Fokozott lendülettel folyik a sportív hivatal udvarán lévő kispályán a kézilabda Nyári-kupa. Ma a második forduló mérkőzéseit bonyolítják le. Kiemelkedő eseménynek számít a Betű—D. Előre mérkőzés, melynek az Előre nők az esélyesei. Itt adjuk a pontos időbeosztást és a játékvezetőküldést:

4 óra: Dohánygyári Lendület—Textil, női II. b) o.: Vadász (Pály, B. Nagy. — 4.25 óra: Betű—D. Egyetem, férfi III. b) o.: Wrany (Békési, Kálas). — 5 óra: D. Meteor—D. Egyetem, női II. b) o.: Sági (Szentpéteri, Pály). — 5.25 óra: Ruhagyár—Hajdútott Bütorgyár, férfi II. o.: Héthy (Békési, Papp). — 6 óra: D. Előre—Betű, női I. o.: Takács (Papp, Kárpáti). — 6.25 óra: D. Előre II.—Vizgazdálkodás, férfi I. o.: Balogh F. (Barna, Szolnoki). — 7 óra: Barneval—Ruhagyár, női II. a) o.: Kálas (Bámfay, Fésűs). — 7.25 óra: D. Honvéd—D. Lokomotív II., férfi I. o.: Szolnoki (Nagy, Wrany). — 8 óra: Ruhagyár—MIVET NV., női III. o.: Kiss L. (Héthy, Magloczyk). — 8.25 óra: D. Lokomotív—D. Meteor, férfi III. o.: Kocsis (Szentjóbi, Maglócz, K. Pál).

A D. DŐZSA EGYÜTTESE

ma Berettyóújfaluban játszik — az ott megrendezésre kerülő sportnap keretében. Az összecsapás egyenloerök harcát ígéri, de véleményünk szerint a hazai pályán Jászó B. Határség egy gólos győzelmet arat. Ezenkívül ma lesz motorosverseny, asztalitenisz verseny és rplabda bajnokság is Berettyóújfaluban.

BEFUTOTTAK

Domján és Kesjár nevezését a D. Lokomotív július 2-4. versenyére, melyet a D. Lokomotív salakpályán rendeznek meg. Domjárnak kívülről azonban meg számos magyar bajnok elindul a küzdelmekben, ugyanígy is e napon Magyarországon csupán Debrecenben lesz salakpályaverseny.

A D. Lokomotív motorosok is nagyban készülődnek a küzdelmekre. Különösen Polgár volt kitűnő formában a legutóbbi edzésen.

A POSTÁS ma délután fél 6 órakor a D. Lokomotívval játszik a keleti kerület ifjúsági bajnoka címért a Lokomotív-pályán.

Ma délelőtt fél 11 órakor a D. Lokomotív férfi csapata idehaza, a Sportcsarnokban a Szombathelyi Lokomotív együttesével játszik a vasutas bajnokság helyezésért.

HIRDETMENY

Az 1950—51. évre érvényes vāmörles igazolására a gabonalapok kiosztását az alábbiakban szabályozom: 1. Arató- és cséplőgépmunkások június 26, 27, 28-án válthatják ki a volt adóhivatal 9. sz. szobájában. Szükséges igazolások: lakásbejelentés és arató- illetve cséplőgépmunkás szerződés. Azon aratók és cséplőgépmunkások, akik ténylegesen gazdálkodó családok háztartásában élnek, és évbén külön gabonalapot vállalni nem kötelesek. 2. A ténylegesen gazdálkodók részére június 29-től a közlelemzés (volt adóhivatal 2-9. szoba) helyiségében földterületek fekvése szerint a csoportnál, ahol egyáltalán terménybeadási lapjukat is megkapják. 3. Egyéb vāmörlesre jogosultak (tulajdonosok stb.) gabonalap kiadása később lesz szabályozva. A gabonalap terítési díja 4 Ft. A terménybeadást lapért terítést fizetni nem kell.

Polgármester

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Leskó István
 ny. gázszerező 81 éves korában elhunyt. Temetését hétfőn d. u. fél 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Gyászoljak: bánatos felesége, gyermekei, unokái és kiterjedt rokonsága.
 Lakás: Csillag-u. 107.

Sarkady Ilona

körösszegapáti tanítónő f. hó 24-én elhunyt. Temetését 26-án, hétfőn d. e. 11 órakor lesz a köztemető I. sz. ravatalozó terméből.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, Epülteszerező NV és az MDP boldogkerti szervezet tagjainak, kik szeretett jó férjem temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, mely által mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hála köszönetet.
 Özv. Gátl. Mártonné

Megyei köz

Felhívás tekinthet! Ma Tótkomlósi Raszál aratás ménybegyűlés Hajdú-Bihar

Felhívjuk vezetőségét, adóknál, utca csoportos meg senyhez való vezek meg. Megyei Bzozdásty.

Városi köz

Az összes heten taggyűlés napirendi pontja móló, 2. Tag-titkár elvtárs beszámolója.

Kedd délután lósi érkeztél hazában (Vörös Megbízó levelét set mindenki Háróm- és öt nitek figyelem 4 órakor „A kézés” első Pártoktatás H tartanak. Kérjük tanulókravezetők cíós kérdéseket adják le hétfő Pártbizottság, hogy az előző el tudjon készü

Pártoktatás

Június 27-én, konzultáció lesz nemzet kérdésothónapos és tanulók számára. Gyűlés három Június 28-án, előadás lesz A harca az oszté és ideológiail beja: Kiss Károly. Az MB tagjai, VB tagjai, JB bizottság tagjai, titkárok, szervezők, termelési

OKTATÁS

GYORS- és gépi társas kezdők és kat vállalat, Plac-EMELET 7. ajtó.

FRANCIÁT, ném tányoson tanítok. neknek kedvezmény a kiadóban.

ALLAS

GYAKORLOTT gé gépirónót azonnal Varga-u. 22.

GÉPIRÁSOS más esén vállalat idege veken is. Erdékel légium kapusánál.

INGYEN lakást a és házimunkáért. asszonyak. K. Tó

12 éves kislányom nam gyermek mellé idő alatt. Bolgály

67 éves nő elment nyfi, kis háztartás lakásért. Gyors, maelőt kérek. Buz öv Szarka Lajos Thóköly út 83

BEJÁRO (akarítór) jóre felvezek, jel 8 után. Plac-u. 45.

KÖNYVELŐ hossz korlattal állást váll resztet. Kálisz-Evo ligere kérek.

GYAKORNOKI lóti munkát vállalat ra III. kögazdasági ziam bizonyítványt hívást „Tanulj-harc ligere kérek.

